

SIIKAISTEN KUNNAN

TALOUSARVIO VUODELLE 2019

JA

TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2019-2021

Hyväksytty Siikaisten Kunnanvaltuustossa 12.12.2018

Sisällysluettelo:

1. Yleiset perusteet ja kehitysnäkymät	1
2. Kuntastrategia 2019-2020	2
3. Siikaisten kunnan tavoitteet talousarviovuodelle 2019 tulosalueittain	6
4. Talousarvion sitovuus	26
5. Käyttötalousosa	27
6. Tuloslaskelmaosa	36
7. Investointiosa	39
8. Rahoituslaskelmaosa	42
9. Suunnitelmakauden laskelmat ja investoinnit	45
10. Käyttöomaisuuden poistosuunnitelma	47

1. Yleiset perusteet ja kehitysnäkymät

Kuntalain 110 §: mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Kunnan strategia esitetään luvussa 2.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä maakuntauudistuksen suunniteltu aloitusvuosi on jälleen lykkääntynyt, tämän hetkisen tiedon mukaan palveluiden järjestämistä siirtyy maakunnalle vuoden 2021 alusta ja toiminnallisia muutoksia, mm. valinnanvapaus otetaan mahdollisesti käyttöön vasta 2023. Lakia valmistelevien tietojen perusteella ei voida tehdä päätöksiä, vaan on tukeuduttava olemassa olevaan lainsäädäntöön. Taloussuunnitelma luvuissa ei huomioida mahdollista tulevaa uudistusta.

Valtiovarainministeriön ja kuntaliiton ennakkolaskelmien mukaan Siikaisten kunnan talous olisi tasapainossa maakuntauudistuksen jälkeen. Pidemmällä aikavälillä kunnan velvoitteiden ja talouden suhdetta ei voi ennustaa, sillä valtionosuusjärjestelmä uusitaan kun maakuntauudistus on saatu voimaan. Siikaisten kunta on vuosina 2017 ja 2018 tehnyt alijäämäisen talousarvion, mutta koska sosiaali- ja terveyspalveluiden käyttö on ollut selvästi edellisvuosia vähäisempää, talous on toteutunut ennakoitua parempana. Kunnan talous on noin puolitoista miljoonaa euroa ylijäämäinen. Lainaa kunnalla on runsas 2 miljoonaa euroa ja lisäksi kunta kantaa rahoitusvastuuta valokuituverkon rakentamisinvestoinnista. Maakuntauudistuksen toteutuessa kunnan talous putoaa kolmannekseen nykyisestä. Mikäli maakuntauudistus ei toteudu, on sosiaali- ja terveyspalveluiden osalta edessä suuria maakunnallisia investointeja, joista Siikaisten kunta vastaa osaltaan. Mikäli uudistus toteutuu, kantaa maakunta/valtio näistä rahoitusvastuun.

Vuoden 2019 talousarvion valmistelussa on huomioitu kunta-alan sopimus, jonka korotusvaikutus on runsas kaksi prosenttia. Kiinteistöjen tavanomaisiin ylläpitokustannuksiin/korjausvelkaan on varattu määrärahaa käyttötalouteen. Koulussa erityisopetusryhmästä aiheutuu kustannuslisäystä, joka korvautuu kuntaosuuksilla viiveellä. Hallinnon budjetin rakennetta muuttaa siirtyminen KuntaPro Oy:n asiakkaaksi talous- ja henkilöstöhallinnon tukipalveluiden osalta. Tulopuolella vähennystä on sekä vuokra-asuntojen että maksuttoman varhaiskasvatuskokeilun johdosta. Lisäksi puunmyyntitulot on budjetoitu uuden metsänhoitosuunnitelman mukaisina. Toimintatuottoarvio on 1,7 M€. Ostopalveluiden arvio on 7,6 M€ ja henkilöstömenojen 2 M€. Kaikkiaan toimintakulut ovat 11,5 M€ ja vuosikate 46 000 euroa. Verotulo- ja valtionosuusennusteessa on noudatettu kuntaliiton ennakkolaskelmia ja sairaanhoitopiirin ja PoSan menoennusteessa kuntayhtymien arvioita Siikaisten kunnan maksuosuudesta. Valtionosuusarvio talousarviovuodelle on 4,93 miljoonaa, mikä ei kata yleistä kustannusten nousukehitystä, mutta tarkoittaa kuitenkin valtionosuuden voimakkaan laskun taittumista. (v2018 TA 4,85M€, 2017 TP 5,3 ja 2016 TP: 5,750 M€.) Verotuloarvio on 4,9 miljoonaa kun sen vuodelle 2018 oli 4,7 M€.

Isoja yksittäisiä investointeja ei esitetä talousarviovuodelle, investoinnit kohdistuvat olemassa olevaan infraan. Maakuntauudistuksen tilaselvitykset valmistunevat kevään aikana, jolloin saataneen tarkempaa tietoa kunnan tilojen soveltuvuudesta maakunnan pidemmän aikavälin käyttötarpeeseen.

Tehtäväalueet sekä tehtäväaluekohtaiset lähtökohdat talousarvion laatimiselle ja toiminnalliset tavoitteet ja toiminnan painopistealueet on kuvattu tarkemmin talousarvion tekstiosassa.

2. Kuntastrategia 2019-2020

Kunnan palvelut turvataan laadukkaimmin kun niistä päätetään itse. Siikaisten kunnanvaltuusto on linjannut, että talouden epävarmuudesta huolimatta kunta pysyy ensisijaisesti itsenäisenä. Valtuusto luottaa maakuntauudistuksen mahdollistavan pienen kunnan pärjäämisen itsenäisenä ja ketteränä toimijana osana julkista hallintoa jatkossakin.

Siikaisissa kunnan elinvoimaa edistää erityisesti asukkaiden omaehtoinen toiminta. Siikaistlaiset ovat toimeliaita ja kantavat vastuuta myös toisistaan. Hyvinvointia ylläpitävä ja edistävä työ tehdään yhteisöissä; kodeissa, kyläyhdistyksissä, kansalaisopiston harrastuspiireissä, urheiluseuroissa, järjestöissä. Kunnan sivistys- ja tekniset palvelut luovat perustan elämiselle ja asumiselle. Sosiaali- ja terveyspalvelut ovat siirtymässä kuntayhtymästä maakunnalle. Niiden tulevaisuus herättää edelleen huolta. Jotta ihmisillä on mahdollisuus asua ja elää tulevaisuudessakin Siikaisissa, tulee onnistua palvelujen laadukkaassa, mutta taloudellisessa ja tehokkaassa järjestämisessä sekä elinvoiman ja hyvinvoinnin ylläpitämisessä ja vahvistamisessa yhdessä kuntalaisten kanssa.

Siikaisten kuntastrategian pohjatyö tehtiin 2016 kattavan kyläierroksen sekä kunnan henkilöstön ja luottamushenkilöiden yhteisen työryhmätyöskentelyn pohjalta. Kuntalaisten ajatuksia kysyttiin myös kunnan verkkosivujen ja kunnan tiedotuslehden kautta. Strategia hyväksyttiin syksyllä 2016. Valtuusto vaihtui kesällä 2017. Uusi valtuusto on päivittänyt tätä asiakirjaa syksyllä 2017 ja syksyllä 2018. Asiakirjaan on kirjattu suuntaviivat palvelujen ja painopisteiden osalta tuleville vuosille. Talousarvio asettaa yksityiskohtaisempia tavoitteita toiminnoittain sekä raportoi onnistumisesta tilinpäätöksen yhteydessä.

SIIKAISTEN KUNNAN TOIMINTA-AJATUS JA ARVOT

Siikaisten kunta on mahdollisuuksien luoja. Kunta toimii varmistaen elämisen edellytykset tulevaisuudessakin.

Kunnan henkilöstö tekee parhaansa yhteistyössä kuntalaisten kanssa palvelujen toimivuudeksi, turvaamiseksi ja hyvinvoinnin ylläpitämiseksi.

OSALLISUUS

Osallisuudessa on kysymys kuulumisesta Siikaisten kunnan ja sen kylien yhteisöön. Ihmiset osallistuvat toimijoina ja mukana oljina omien, läheistensä ja yhteisten palveluiden tuottamiseen, tapahtumien tekemiseen ja kunnan päätöksentekoon.

VASTUULLISUUS

Vastuullisuus on vastuuta itsestä ja lähimmäisistä, mutta myös hyvää talouden hallintaa, sitoutumista omaan työhön ja yhteisön toimintaan sekä ympäristöstä huolehtimista.

TOIMELIAISUUS

Siikaistaista toimeliaisuutta vahvistetaan yhteisenä arvona kalkessa tekemisessä. Toimeliaisuuteen kuuluvat sinnikkyyys ja yritteliäisyys. Toimeliaisuutta tuetaan myönteisellä asenteella ja kannustavuudella, mikä vaikuttaa koko kunnan ilmapäiriin.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA ERITYISPIIRTEET

Siikainen on maantieteellisesti laaja ja harvaan asuttu alue. Ihmisillä on elintilaa, erilainen harrastaminen ja elinkeinon harjoittaminen on usein mahdollista asumisen yhteydessä. Harva ja kylämäinen asutus vahvistaa ihmisten välistä yhteistyötä ja paikallista identiteettiä. Toisaalta se saattaa lisätä turvattomuuden tunnetta. Kyläidentiteetti on kuntaidentiteettiä vahvempi. Palvelujen tuottaminen ja infran ylläpitäminen on kallista. Ihmisten on päästävä liikkumaan omatoimisesti.

Siikaisissa on runsaasti rakentamatonta luontoa ja metsää. Metsä antaa työtä monelle. Tarvitaan suojelun, virkistykseen ja elinkeinojen harjoittamisen yhteensovittamista.

Ikäihmisiä on suhteessa asukasmäärään runsaasti. Vapaaehtoistoimintaa on ikäihmisten tuottamana ja kuluttamana paljon. Nuorten saaminen mukaan yhteiseen tekemiseen vaikeampaa, nuoret ohjautuvat sinne missä on muitakin nuoria.

Vuorovaikutus ja viestintä on verrattain toimivaa. Luottamushenkilöiden ja henkilöstön tuttuus ja lähestyttävyyys tekee kanssakäymisen luontevaksi. Sosiaalinen media haastaa viestinnän oikeellisuuden ja mahdollistaa huhujen muuntumisen moneksi totuudeksi.

Rahoituspohja lyhyellä aikavälillä murenee. Siikaisten kunnan saamat valtionosuudet ovat pudonneet kestävämmälle tasolle. Verotulot eivät kasva erityisesti koska työssäkäyvän väestön määrä vähenee. Peruspalvelut pystytään toteuttamaan, mutta lainsäädäntö edellyttää erilaisten toimintatapojen ja järjestelmien käyttöönottoa, suunnitelmia, selvityksiä ja sopimuksia, joiden asianmukaiseen toteutukseen resurssit eivät kaikilta osin riitä.

Maakuntaudistus muuttaa kunnan roolia ja rahoituspohjaa. Se muuttaa kunnan roolia ja osaltaan luo uusia mahdollisuuksia. Sosiaali- ja terveydenhuollon voimakkaasti heilahtelevien kulujen poistuminen parantaa talouden ennakoitavuutta. Kunnan ja maakunnan yhdyspinnan hoitaminen edellyttää yhteistyötä ja uudenlaisia resursseja.

SIIKAISTEN KUNNAN TOIMINNAN SUUNTAVIIVAT

Toimivat palvelut tuottavat ihmisille hyvinvointia ja ovat kunnan elinvoimaisuuden ja viihtyvyyden perusta

Varhaiskasvatustalvet järjestetään keskitetysti Päiväkoti Pikku-Santrassa. Mikäli kunnassa järjestetään yksityistä varhaiskasvatusta, joka tukee alueellista varhaiskasvatustalvetjen saatavuutta, sitä tuetaan yksityisen hoidon kuntalisällä erikseen päätettävällä tavalla. Muu hoitojärjestely edellyttää sosiaalista perustetta tai tilapäistä kunnasta johtuvaa tarvetta, mm. kesäsulkuja. Lasten varhaiskasvatukseen kuljettamisen aiheuttamia pitkiä lisäajoja työhön tai opiskelupaikalle kompensoidaan varhaiskasvatustalvetjen alennuksilla. Vuoden 2019 loppuun saakka kokeillaan maksutonta varhaiskasvatusta tavoitteena lisätä kunnan vetovoimaisuutta lapsiperheiden keskuudessa. Kokeilulla saavutettujen tulosten perusteella ratkaistaan järjestelyn jatko. Hoitoon pääsyn vasteaika on enintään muutama päivä, kun äkillinen tarve johtuu vanhemman työstä, yrittäjyydestä tai opiskelusta. Vanhemmilta edellytetään hoidon tarpeen hyvää ennakoitua, jotta henkilöstömitoitustalvet pystytään turvaamaan.

1-9 luokan opetus järjestetään omassa Siikaisten yhtenäiskoulussa. Esiopetus järjestetään tarkoituksenmukaisuus-periaatteen mukaisesti päiväkodissa tai koulussa. Erityisen tuen päätöksen saaneiden oppilaiden opetus järjestetään ensisijaisesti Siikaisten yhtenäiskoulussa. Pitkiä etäisyyksiä kompensoidaan järjestämällä koulukuljetukset paremmin kuin laki edellyttää. Koulussa työskentelee oppilasmäärä ja oppilaiden tuen tarve huomioiden sopiva määrä henkilöstöä. Yksittäisten oppiaineiden opetusta voidaan hankkia ostopalveluna muilta kunnilta ja sitä voidaan myydä muille kunnille. Yhteisöllinen, laadukas Yhtenäiskoulu näkyy ja toimii osana kunnan arkea ja se on myös kunnan vetovoimatekijä markkinoinnissa. Jokainen nuori saa päästötodistuksen sekä valmiudet jatko-opintoihin.

Lasten ruoka tehdään lähellä, se valmistetaan ja tarjoillaan Metsätähdessä. Keittiössä voidaan valmistaa ja myydä ruokaa myös muille. Lähitulevaisuuden näköpiirissä olevat sosiaali- ja terveystalveluiden järjestäjä- ja tuottajamuutokset vaikuttavat keittiön toimintaan. Organisoitavasta riippumatta tavoitteena on, että keittiö käyttää pääosin kotimaisia elintarvikkeita, toimii kustannustehokkaasti ja että ruuan hävikki on mahdollisimman pieni.

Nuorisotoimintaa suunnataan yhdessä nuorisoneuvoston kanssa. Painopistettä on siirretty lapsille, nuorille ja perheille suunnattujen retkien järjestämiseen. Seudullisesti tehdään etsivää nuorisotyötä ja ennaltaehkäisevää päihdetyötä.

Kirjasto – ja kulttuuripalveluissa kunta tukeutuu yhteistyöhön. Kunta tuottaa itse yhden maakunnallisesti merkittävän kulttuuritapahtuman vuodessa sekä muutamia pienimuotoisia tapahtumia. Suunnittelu ja järjestäminen toteutetaan luottamushenkilövetoisesti. Kunnantuvalla sijaitseva kirjasto toimii kuntalaisten olohuoneena, kunnallisena palvelupisteenä sekä pienten tapahtumien järjestämipaikkana. Ylikunnallinen yhteistyö turvaa kirjastopalveluiden monipuolisuutta. Leväsjoen lainausasemaa ylläpidetään mikäli kustannukset ja käyttö pysyvät nykytasolla. Merikarvia-Siikaisten kansalaisopiston Siikaisten tuntimäärä on korkeintaan kolmannes opiston toiminnasta. Kankaanpään musiikki-opistopalvelut pyritään säilyttämään nykytasolla.

Liikuntatoimessa pääpaino on liikuntapaikkojen ylläpidossa. Pidetään kiinni resurssien mukaan kuntalaisten kiittämästä hoidon tasosta. Yhdistykset, yrittäjät ja kansalaisopisto vastaavat pääosin ohjatusta toiminnasta.

Teknisten palvelujen joustavuudesta pidetään kiinni. Siikaisten vesi- ja viemäripalvelut toteutetaan osittain yhteistyössä Kankaanpään kaupungin ja Merikarvian kunnan kanssa. Tavoitellaan seudullisen yhteistyön tiivistämistä ja toiminnan organisointia. Rakennuslupa- ja muut tekniset palvelut tuotetaan edelleen joustavasti ja viivyttämättä, palvelua voidaan myydä muille kunnille. Peruskiinteistöhuolto tehdään itse, osittain tukeudutaan pääosin paikallisten yrittäjien palveluihin. Alueiden, liikuntapaikkojen ja kiinteistöjen ylläpito ja hoito yhdistetään eläköitymisten myötä kokonaisuudeksi.

Kunta järjestää joukon palveluita ostopalveluna yhteistyössä muiden kuntien kanssa sekä tuottaa valtion asiointipisteen palvelut. Maakuntaudistus muuttaa rakenteita. Kunta osallistuu uudistuksen tekemiseen aktiivisesti, ja pyrkii vaikuttamaan siihen, että kuntalaisten usein tarvitsemat palvelut ovat saatavissa lähipalveluina jatkossakin. Muutoksen alla sosiaali- ja terveystalveluiden tuottamisen erilaisia vaihtoehtoja selvitetään aktiivisesti.

Elinvoimaa ja tulevaisuuden ratkaisuja tehdään yhdessä

Hallinto ja päätöksenteko on avointa, ryhdikästä ja kuntalaisia osallistavaa. Päätöksenteko tukee hyvinvoinnin ja elinvoiman vahvistamisen tavoitteita. Hallinto- ja päätöksenteko-organisaatio on matala. Pienyyden aiheuttamia toiminnallisia riskejä hallitaan tukemalla omaa toimintaa ostopalveluin ja mahdollisuuksien mukaan kuntayhteistyöllä.

Verkkosivuja, Kunta-uutisia, erilaisia tapaamisia ja muita viestintäkanavia käytetään vuorovaikutuksen ja osallisuuden kasvattamisessa. Luottamushenkilöillä ja henkilöstöllä on erityinen vastuu kunnan maineenhallinnasta.

Kuntakuvan luomisessa keskeistä on ihmisläheisten peruspalveluiden lisäksi luonto ja valokuitu ja niiden myötä asumisen ja vapaa-ajanvieton mahdollisuudet.

Metsä ja luonto tuovat toimeentuloa ja ovat hyvinvoinnin lähde asukkaille ja vieraille. Luomumetsäalueet mahdollistavat osaltaan uusia avauksia elinkeinotoiminnalle. Eteläpään matkailukeskus, paikalliset erikoistuotteet ja Lauhanvuori-Hämeen kangas Geopark -hanke ovat matkailun edistämisen perusta.

Yrittäjyys on kunnassa keskeisin toimeentulon mahdollisuus. Kunta käyttää paikallisia ja lähialueen yrittäjiä oman toimintansa tukena. Yrittäjäyhdistyksen kanssa käydään jatkuvaa vuoropuhelua. Yhtenäiskoulun yrittäjyyskasvatus on vakiintunutta toimintaa. Maakuntaudistus muuttaa yrityspalveluiden järjestämistavan. Pohjois-Satakunnan seudullinen yhteistyö yritysten toimintaedellytysten ja koko alueen kehittämisessä on jatkossakin tärkeää.

Kunta mahdollistaa rakentamisen joustavasti koko kunnan alueella. Vapaa-ajanasuntojen muuttamista vakinaiseen käyttöön tuetaan todellisen käyttötarkoituksen mukaan. Maata ja kiinteistöjä hankitaan erittäin harkitusti kaavoitustilanne, tarve ja hinta huomioiden.

Kunnan fyysiseen ilmeeseen kiinnitetään huomiota ja kiinteistöjen korjausvelan kasvu estetään. Välttämättömät neliöt korjataan suunnitelmallisesti ja huonokuntoisimmat ja tarpeettomat/vähäisellä käytöllä olevat kiinteistöt puretaan. Lähiajan tavoitteena on purkaa entinen kunnanvirasto ja maisemoida alue uudelleen sekä purkaa kaksi huonokuntoista vuokratilaa.

Kunta työllistää kunnassa asuvia työttömiä ja koululaisia tarpeellisiin, määräaikaisiin tehtäviin. Työttömyyden hoito laajemmin ja ihmisten aktivointi tapahtuu työvoimaviranomaisten ja sosiaalitoimen yhteistyönä ja käytännössä usein kuntouttavassa työtoiminnassa. Järjestämisvastuu on siirtymässä maakunnalle.

Vireä kansalaistoiminta on merkki kunnan elinvoimaisuudesta. Yhdistykset ja järjestöt edistävät toiminnallaan kuntalaisten ja vapaa-ajanasukkaiden hyvinvointia. Kunta tukee yhdistysten työtä kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotoiminnan avustuksin sekä toimii koollekutsujana yhdistysten yhteistyön ja vuorovaikutuksen kasvattamiseksi.

3. Siikaisten kunnan tavoitteet talousarviovuodelle 2019 tulosalueittain

Käyttötalouden tekstiosan numero ja otsikko ovat yhtenevät numero-osan kanssa. Vuoden 2018 talousarvio-rakenteeseen on tehty 1.6.2017 voimaan tulleen uuden hallintosäännön mukaiset muutokset, ja vuoden 2019 talousarvioon muutokset, jotka johtuvat talous- ja henkilöstöhallinnon tukipalveluiden siirtymisestä KuntaPro Oy:n tuottamaksi. Muutosten johdosta kaikki tulosalueet eivät ole seurantavuosien osalta vertailukelpoisia. Tulosalueelle on laadittu toiminnallinen tekstikuvaus, mikäli toimintaa on vuoden 2019 aikana. Tulosalueet eroavat toiminnallisesti toisistaan, mikä näkyy tekstien esittämistavassa ja tavoitteiden asettamisessa.

Tilivelvollisuus

Kuntalain mukaan valtuutetut eivät ole tilivelvollisia, mutta kunnan muiden toimielinten jäsenet ovat. Toimiessaan jäsenenä muussa toimielimessä valtuutettu on tässä tehtävässään tilivelvollinen. Siikaisten kunnan tilivelvollisia toimielimiä ovat: kunnanhallitus, tarkastuslautakunta, keskusvaalilautakunta, hyvinvointilautakunta ja elinvoimalautakunta. Kuntalain mukaiset vaikuttamistoimielimet ja työryhmät eivät ole tilivelvollisia toimielimiä.

Kuntalaki ei vaadi tilivelvollisten viranhaltijoiden määrittelemistä ennakolta, mutta toiminnan järjestämisen kannalta on selkeämpää, jos viranhaltijat tietävät etukäteen, keitä vastuvapauslausuma koskee. Tilivelvollisia ovat kunnanjohtaja sekä toimialueiden ja tehtäväalueiden johtavat viranhaltijat ja esimiehet. Heillä on kokonaisvastuu toimi/tehtäväalueensa toiminnasta ja taloudesta.

Hallinnon toimialueen tavoitteet talousarviovuodelle 2018

167100 Vaalit

Keskusvaalilautakunta Vuonna 2019 järjestetään eduskuntavaalit, europarlamenttivaalit ja todennäköisesti maakuntavaalit. Tavoitteena on toteuttaa vaalit asianmukaisesti.

167200 Tilintarkastajat

Tarkastuslautakunnan toiminta perustuu kuntalakiin. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on kunnan toiminnan tuloksellisuuden ja tavoitteiden sekä sisäisen valvonnan toteutumisen seuranta. Tarkastuslautakunta toimii itse laatimansa työohjelman mukaisesti. Tilintarkastusyhteisö on BDO.

167300 Yleishallinto

Tehtäväalueen vastuuhenkilöinä ovat kunnanjohtaja ja hallintopäällikkö. Tehtäväalueeseen kuuluvat kunnan talous- ja henkilöstöhallinto, yhteiset toimisto- ja asiakaspalvelutehtävät sekä luottamushenkilötoiminta. Lisäksi tehtäväalueeseen kuuluvat asiointipisteen palvelut, elinkeinotoimi, edustus ja viestintä.

Henkilöstö ja toimintatapa: Kunnan hallinnossa työskentelee kunnanjohtaja, hallintopäällikkö ja kolme hallintosihteerä. Yleishallinnon kustannuspaikalla on 1½ htv:n työpanos. Yhden hallintosihteerin työpanos kohdentuu pääosin elinvoiman toimialueelle ja toisen puoleksi hyvinvoinnin toimialueelle.

Siikaisten kunnassa otetaan käyttöön KuntaPro Oy:n taloushallinnon ja henkilöstöhallinnon järjestelmät ja siirretään palvelutuotanto KuntaPro Oy:n tuottamaksi 1.1.2019 alkaen. Henkilöstöhallinnon järjestelmistä käyttöön otetaan palkkajärjestelmä Personec FK, ESS7 sekä matkojen ja kulunhallintaan M2. Taloushallinnon järjestelmistä käyttöön otetaan Kuntax Talous, Basware IP ostolaskut, FPM taloussuunnittelu ja raportointi, Basware Maksuliikenne, Rondo R8 sähköinen arkisto.

Hallintosihteerit vastaavat talous- ja henkilöstöhallinnon valmistelutehtävistä toimialueilla (mm. laskutus, ostolaskujen kierto, palkanlaskenta) sekä osallistuvat talousarvion ja tilinpäätöksen valmisteluun yhdessä viranhaltijoiden kanssa.

IT-palvelut ostetaan yksityisyritykseltä, mutta kunnassa on myös nimetty IT-tukihenkilö. Velkaneuvonta on ostettu Karvian kunnalta, mutta se siirtyy 1.1.2019 oikeusaputoiminnan alaisuuteen. Työterveyshuolto ostetaan PoSan kautta Mehiläiseltä. Yritysneuvonnan palvelut ja kehittäminen on ostettu Pohjois-Satakunnan kehittämiskeskuksen toiminnan purkamisen seurauksena Kankaanpään kaupungilta. Kunta kuuluu Leader Pohjois-Satakunnan toiminta-alueeseen, mistä maksetaan kuntaraha-osuus EU-ohjelmakauteen ja rahoitukseen sidottuna. Kunta osallistuu valokuituverkoston rahoittamiseen Sunetin kautta. Kunta on Kuntaliiton, Kuntatyönantajien ja Satakuntaliiton jäsen.

Toiminnalliset tavoitteet ja toiminnan painopistealueet 2019

- Talous- ja henkilöstöhallinnon muutoksen toteuttaminen hallitusti ja henkilöstön kouluttaminen uuteen toimintatapaan ja järjestelmiin.
- Siirtyminen asiakirjahallinnossa sähköiseen järjestelmään ja henkilöstön kouluttaminen uuteen järjestelmään sekä sähköisen arkistoinnin edelleen kehittäminen.
- Kunnassa järjestettävien suunnistuksen SM-kilpailujen 2020 ja esikilpailujen 2019 markkinointiyhteistyön toteuttaminen.
- Uuden luontoreitin rakentaminen osana Geopark –yhteistyötä Haapakeitaalle Katselman ja Haapajärven tilan välille. Tähän voidaan tarvittaessa hakea erillisiä rahoituksia.
- Maakuntahallinnon ja sosiaali- ja terveystieteiden palvelujen järjestelyjen muutosten valmisteluun osallistuminen.

167330 Joukkoliikenne

Tehtäväalueen vastuhenkilö on kunnanjohtaja. Tehtävänä on ollut maaseudun joukkoliikenteen tukeminen, jolla turvataan maaseudun asukkaiden liikkumismahdollisuuksia julkisilla kulkuvälineillä (seutulippu).

167340 Työllistetyt

Tehtävän vastuhenkilö on kunnanjohtaja. Kunta pyrkii työllistämään vaikeasti työllistyviä määrärahojen puitteissa. Ensisijaisesti kunta työllistää TE-hallinnon työllistämistukeen oikeutettuja henkilöitä. Kunnan maksuvelvoitellista olevia mahdollisimman työkykyisiä henkilöitä työllistetään omien määrärahojen rajoissa, mikäli TE-hallinnon määrärahoja ei saada. Määrärahalta työllistetään nuoria kunnalle kesätöihin, sekä maksetaan yrityksille kesätyöpaikkatukea. Ensisijainen tavoite on saada nuoret työllistymään yrityksiin kesätöihin. Määrärahaa voidaan käyttää oppisopimuskoulutuksen tukemiseen.

- Kunnan työmarkkinatuen maksuosuudet pysyvät enintään nykytasolla.

- Kunta työllistää kesällä noin 20 nuorta todellisiin työtehtäviin tarpeen mukaan. Hakuilmoitus julkaistaan alkukevällä.

167350 Maa- ja metsätilat

Vastuhenkilö on kunnanjohtaja. Elinvoimalautakunnan ja teknisen johtajan tehtävänä on uuden metsänhoitosuunnitelman toteuttamisen valvonta ja sen mukaiset hoitotoimet ja hakkuut. Kunnanhallitus päättää lautakunnan esityksestä puun myynnistä. Kunnan metsiä hoitaa ostopalvelusopimuksella yrittäjä. Tulot ja hoitomenot budjetoidaan 2018 syksyllä valmistuneen hoitosuunnitelman mukaisina. Eteläpään, Katselman ja Härkäniemen alueiden metsien luomusertifikaatin ylläpito kuuluu osana metsien hoitoon. Tehtäväalueeseen kuuluu myös tonttien myynti.

167360 Maaseututoimi

Maaseutupalvelut ostetaan Porin kaupungilta ja lomituspalvelut järjestää Honkajoen kunta. Molemmat toiminnot siirtyvät vuoden 2021 alusta maakuntaan, joten muutoksia toimintoihin ei ole tarkoituksenmukaista tehdä vuosina 2019 ja 2020.

167361 Erikoissairaanhoito

Erikoissairaanhoidon tuottaa pääosin Satakunnan sairaanhoitopiiri. Asiakkaiden palvelujen yhteensovitus peruspalvelukuntayhtymän toimintojen kanssa vaikuttaa oleellisesti kustannuksiin. Sairaanhoitopiiri on vahvasti mukana Satakunnan maakuntauudistuksen valmistelussa. Kunnan tavoitteena on osallistua muutoksen valmisteluun ja varmistaa kuntalaisten erikoissairaanhoidon palvelut mahdollisimman laaja-alaisesti Satakunnassa jatkossakin.

167362 Sosiaali- ja terveystalvet

Sosiaali- ja terveystalvet tuottaa Pohjois-Satakunnan peruspalvelukuntayhtymä. Vanhuspalveluissa suuntaus avo- ja kevyempiin palvelumuotoihin jatkuu. Kotiin vietävien palveluiden laajentamista avoterveydenhuoltoon pilotoidaan kunnan alueella. Avoterveydenhuollossa kiinteät lähipalvelut tarjotaan tarvelähtöisesti pois lukien lyhyt kesä- ja joulusulku. Hammashuollon palvelut toimivat samassa kiinteistössä kuin kunnan hallinto, miltä osin kunta tekee hyvää yhteistyötä henkilöstön kanssa mm. yhteisten sosiaalitulojen ja postipalveluiden osalta. Kuntayhtymä valmistautuu maakuntauudistukseen, mikä vaikuttaa palvelujen järjestämisen ratkaisuihin. Kunta huomioi peruspalvelukuntayhtymän kiinteistöihin liittyvät tarpeet omassa toiminnassaan. Kunta edellyttää yhtymältä tehokasta ja tarvesidonnaista toimintaa kustannusten hillitsemiseksi. Maakuntauudistuksen jälkeinen kunnan rahoitus on vahvasti sidoksissa sosiaali- ja terveystalvetuiden menoihin.

Kunta ostaa kuntouttavan työtoiminnan järjestämispalvelun Posalta lisäpalveluna peruspalvelusopimukseen. Tavoitteena on mielekkään toiminnan tarjoaminen viikoittain kuntouttavan työtoiminnan asiakkaille sekä mahdollisuuksien mukaan jatkopolkujen luominen työhön, koulutukseen tai eläkkeelle.

167370 VSS-toiminta

Lakisääteinen väestönsuojelu ja poikkeusolojen varautumistoiminta

Hyvinvointilautakunnan toimialueen tavoitteet talousarviovuodelle 2019

167410 Sivistystoimen hallinto

Tehtävääalueen vastuhenkilö on sivistystoimenjohtaja.

Sivistystoimen hallinnon tehtävänä on johtaa, valvoa ja kehittää hyvinvointilautakunnan alaisten tehtävääalueiden toimintaa sekä huolehtia tehtävääalueiden tarpeellisesta yhteistyöstä ja resurssien tarkoituksenmukaisesta ja taloudellisesta käytöstä. Sivistystoimen hallinto vastaa hyvinvointilautakunnan käsittelemien asioiden valmistelusta ja täytäntöönpanosta. Sivistystoimen hallinto järjestää keskitetysti esi- ja perusopetuksen koulukuljetuspalvelut ja toteuttaa esi- ja perusopetusta koskevat valtionhallinnon tilastointitehtävät. Sivistystoimen hallinto hoitaa myös tarvittavia henkilöstöhallinnon tukitehtäviä.

Sivistystoimenjohtaja toimii kokeilujakson ajan 1.8.2018 – 31.12.2019 varhaiskasvatuksen tehtävääalueen johtajana, ja päivähoiton johtaja toimii edellä mainitun ajanjakson päiväkodin johtajana, jonka tehtäväkuvassa lastentarhanopettajan tehtävien määrää on lisätty.

Syksyllä 2018 perustetaan uusi toimistosihteerin (nimike vahvistamatta) toimi ja käynnistetään edellä mainitun toimen rekrytointiprosessi. Suunnitelman mukaan 50 % edellä mainitun toimen työajasta sijoitetaan sivistystoimen hallintoon.

Nuorisoneuvoston tehtäväkuva on kuvattu osana nuorisotyö-tehtävääaluetta ja kulttuurityöryhmän tehtäväkuva on kuvattu osana kulttuuritoimen tehtävääaluetta. Vanhus- ja vammaisneuvosto -tehtävääalue (485) on siirtynyt hyvinvointilautakunnan alaisuuteen 1.6.2017 lukien. Se sisältää kustannuspaikat 4850 luottamustoimihallinto (vanhusneuvosto) ja 4851 Pohjois-Satakunnan vammaisneuvosto.

Henkilöstö

- osa-aikainen sivistystoimenjohtaja (14,48 %), jonka tehtävät on liitetty Siikaisten yhtenäiskoulun rehtorin tehtäviin
- osa-aikainen osastosihteeri (noin 60 %), jonka tehtäviä hoitaa osa-aikainen palkkasihteeri (marraskuuhun 2019 saakka).
- toimistos sihteeri (nimike vahvistamatta), (50 %)

Toiminnalliset tavoitteet ja toiminnan painopistealueet 2019

- Siikaisten kunnan uusi hallintosäätö otettiin käyttöön 1.6.2017. Sen seurauksena sivistyslautakunnan nimi muuttui hyvinvointilautakunnaksi. Muutoksen seurauksena hyvinvointilautakunnan vastuualueeseen liitettiin kulttuuritoimikunnan sekä vanhus- ja vammaisneuvostojen toiminnat. Keväällä 2018 kulttuuritoimikunnan nimi muuttui kulttuurityöryhmäksi. Vuoden 2016 loppupuolella aloitti uutena toimielimenä nuorisoneuvosto. Jatkumona vuoden 2018 tavoitteidenasettelulle vuonna 2019 sivistystoimen hallinnon toiminnallisena tavoitteena on edellä mainittujen toimielinten toiminnan nivominen aktiiviseksi ja toimivaksi osaksi hyvinvointilautakunnan vastuualuetta.
- Tavoitteena on sivistystoimen hallinnon henkilöstöjärjestelyjen toteuttaminen niin, että toiminta ja palvelut jatkuvat keskeytyksettä sekä tarkoituksenmukaisesti ja laadukkaasti palkkasihteerin eläkkeelle jäämisen jälkeen.
- Tavoitteena on sivistystoimen hallinnon ja varhaiskasvatuksen tehtäväjärjestelyjen toteuttaminen niin, että järjestelyt tukevat varhaiskasvatuspalvelujen tuottamista laadukkaasti ja kustannustehokkaasti.
- Arvioinnin ja toiminnan kehittämisen pääpainopiste on kunnan taloudellisen kokonaistilanteen kehityksestä johtuen taloudellisuuden lisääminen ja kustannussäästöjen aikaansaaminen.

167420 Esi- ja perusopetus

Tehtäväalueen vastuhenkilö on rehtori.

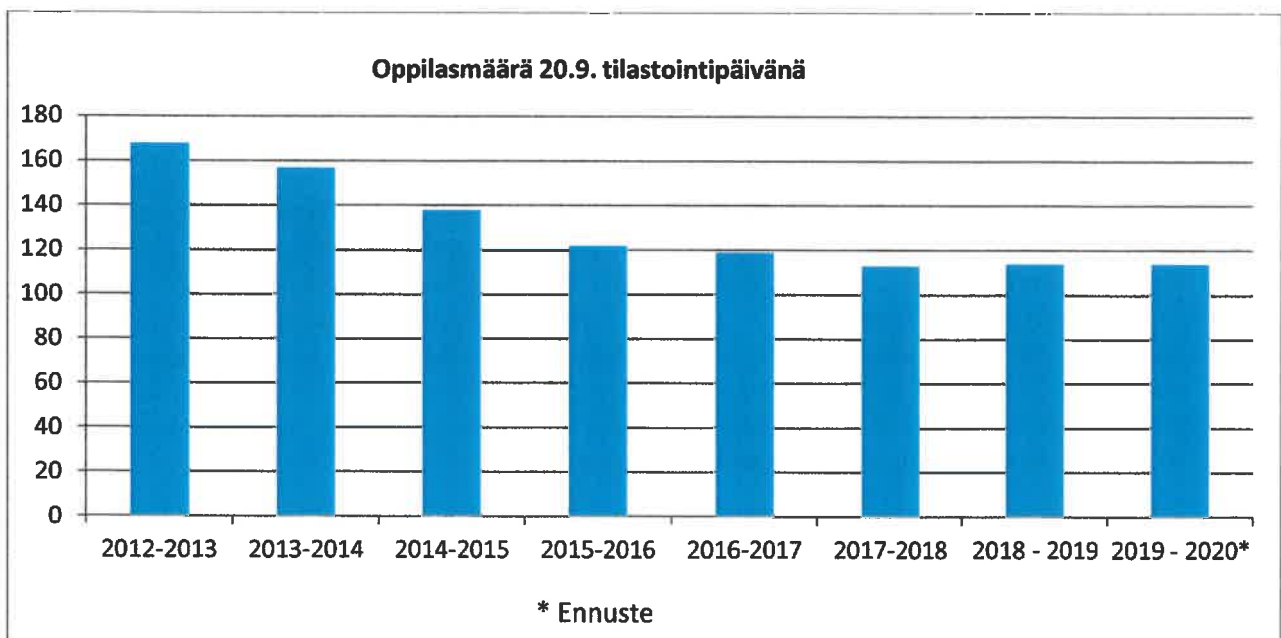
Perusopetuslain 4 §:n mukaan kunta on velvollinen järjestämään sen alueella asuville oppivelvollisuusikäisille perusopetusta sekä oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna esiopetusta. Perusopetus-tehtäväalueen yleisenä tehtävänä on tuottaa perusopetuslain ja muiden säädösten mukaiset esiopetuspalvelut ja vuosiluokkien 1 – 9 perusopetuspalvelut kunnassa.

Sekä esiopetus että perusopetus toimivat 1.8.2018 lukien Siikaisten yhtenäiskoulun tiloissa. Lukuvuoden 2019 – 2020 osalta esiopetuksen järjestämispaikesta päätetään järjestelyä koskevan arvioinnin jälkeen erikseen. Koululaisille järjestetään koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa kunnan omana toimintana, ja esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus järjestetään pääosin koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan yhteydessä. Koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaan ja esiopetusta täydentävään varhaiskasvatukseen liittyvien palvelujen järjestämisessä tehdään yhteistyötä varhaiskasvatuksen kanssa.

Henkilöstö (lukuvuonna 2018 – 2019)

- 1 rehtori, jonka tehtäviin on yhdistetty sivistystoimenjohtajan tehtävät
- 1 esiopetuksen opettaja
- 7 luokanopettajaa
- 1 aineenopettaja
- 2 päätoimista tuntiopettajaa
- 2 erityisopettajaa, joista toinen toimii Siikaisten yhtenäiskouluun perustetun erityisopetuksen pienryhmän opettajana
- 5 koulunkäyntiavustajaa, joista osa toimii myös koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajina sekä varhaiskasvatuksessa lastenhoitajan työtehtävissä

Siikaisten yhtenäiskoulun oppilasmäärän kehitys (vuosiluokat 1 – 9)

Opetustuntimäärän kehitys

Perusopetuksen kustannuksista suurin osa prosenttia muodostuu henkilöstökuluista. Näin ollen koulun tuntikehysten ja tätä kautta henkilöstöressurssien oikea mitoittaminen on toiminnan tehokkuuden ja

taloudellisuuden kannalta ensisijaisen tärkeää. Opetusryhmien muodostamiseen ja yhdysluokkien käyttöön vaikuttavat opetettava oppiaine, tukea tarvitsevien oppilaiden määrä sekä rinnakkaisten vuosiluokkien koot. Edellä mainitut tekijät huomioiden nykyistä laajempi yhdysluokkaopetuksen käyttö on Siikaisten yhtenäiskoulussa vaikeaa. Tulevina lukuvuosina yhdysluokkaopetusta ollaan kuitenkin laajentamassa erityisesti yläkoulun valinnaisaineiden opetukseen.

Kuntaliiton vuonna 2017 julkaiseman Kouluikkuna, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen kustannuskehitys vuonna 2015 -julkaisun mukaan vertailukuntien keskimääräiset ryhmäkoot vuonna 2015 seuraavia:

- vuosiluokat 1 – 6 16,9 oppilasta
- vuosiluokat 7 – 9 17,3 oppilasta

Saman julkaisun mukaan vuonna 2015 erityisen tuen piirissä oli keskimäärin 7,7 % koko oppilasmäärästä ja tehostetun tuen piirissä keskimäärin 9,0 % koko oppilasmäärästä.

Lukuvuonna 2018 – 2019 Siikaisten yhtenäiskoulussa vuosiluokkien 1 – 6 pienin opetusryhmä on 10 oppilasta ja suurin opetusryhmä on 13 oppilasta. Lukuvuonna 2018 - 2019 osa-aikaisen erityisopetuksen opetustuntimäärää vähennettiin ja tällä tavoin säästynyt tuntimäärä käytettiin yhdysluokkatuntien purkamiseen. Tällä saavutettiin se, että perusopetusryhmät oppilasmäärältään valtakunnallisesti arvioituna selkeästi keskimääräistä pienempiä, mutta toisaalta tehostettua ja erityistä tukea tarvitsevia oppilaita on yleisopetuksen ryhmissä tavanomaista enemmän.

Vuosiluokilla 7 – 9 pienin Siikaisten yhtenäiskoulun pienin opetusryhmä on 10 oppilasta ja suurin ryhmä 22 oppilasta. Yläkoulun suurin opetusryhmä on valinnaisaineen (kotitalous) yhdysluokka. Yhden vuosiviikkotunnin lyhytkursseilla vuosiluokka on jaettu valintojen mukaan osiin, ja pienimmässä lyhytkurssiryhmässä on ainoastaan 2 oppilasta.

Siikaisten yhtenäiskoulussa tukipäätöksen saaneiden oppilaiden osuudet ovat virallisena tilastointipäivänä 20.9.2018 seuraavia:

- erityisen tuen päätös ja pidennetty oppivelvollisuus 3,5 prosentilla oppilaista,
- erityisen tuen päätös ilman pidennetyn oppivelvollisuuden päätöstä 10,5 prosentilla oppilaista,
- erityisen tuen päätös yhteensä 14,0 prosentilla oppilaista,
- tehostetun tuen päätös 9,6 prosentilla oppilaista.

Näin ollen Siikaisten yhtenäiskoulussa tehostettua ja erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden määrien voidaan katsoa olevan maan yleistä keskiarvoa merkittävästi suuremmat.

Opetusresurssin mitoitusta voidaan seurata ja säädellä opetustuntien määrän ts. tuntikehyksen avulla. Alla on kuvaus Siikaisten yhtenäiskoulun tuntikehyksen kehitys viiden lukuvuoden ajalta.

Siikaisten yhtenäiskoulun tuntikehys

Lukuvuoden 2018 - 2019 erityisopetustuntimäärä kasvaa erityisopetuksen pienryhmän perustamisen seurauksena. Pienryhmään on suunniteltu oppilaille, joiden opetus järjestettiin aikaisemmin erityiskoulussa.

	Esiopetus	Yleisopetus	Erityisopetus	YHT.
Yhteensä 2018 - 2019	20	241	49	310
Yhteensä 2017 - 2018	20	238	35	293
Yhteensä 2016 - 2017	0	241	44	285

Muut perusopetuksen kustannustekijät

Koulukuljetuksiin kuuluvat sekä kodin ja koulun väliset kuljetukset että muut oppilaskuljetukset. Ne ovat toinen Siikaisten kunnan perusopetuksen merkittävä kustannustekijä. Koulukuljetusten hankintatilanne vuonna 2019 on seuraava

- Vuonna 2016 toteutettiin tilausliikenteenä ajettavien koulukuljetusten kilpailutus lukuvuodeksi 2016 – 2017. Kilpailutus sisälsi option sopimusten jatkamisesta myös tätä seuraaviksi kolmeksi lukuvuodeksi, ja sopimusoption käytöstä on sovittu liikennöitsijöiden kanssa sekä lukuvuodeksi 2017 – 2018 että 2018 – 2019. Lukuvuonna 2017 – 2018 kustannusten nousun mukainen sopimushintojen korotus oli 1 prosentti edellisen sopimuskauden hinnoista. Lukuvuonna 2018 – 2019 sopimushintoja ei korotettu.
- Reittiliikennettä hyödyntävistä koulukuljetuksista Siikaisten kunta on jatkanut kuljetussopimusta Aaro E. Mäkelä Oy:n kanssa vuoden 2018 loppuun saakka. Tämän jälkeen reittiliikennettä hyödyntävät koulukuljetukset tullaan todennäköisesti avaamaan tavalla tai toisella kilpailulle.

Oppikirjojen ja koulutarvikkeiden tilausmäärissä ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia, mutta oppikirjoihin liittyvää digimateriaaleja käytetään aikaisempaa enemmän. Edellä mainittuihin hankintoihin liittyy selviä kustannusten nousupaineita, mikä on huomioitu talousarviossa.

Oppilaan kotikunta maksaa muualla kuin kotikunnassaan esi- tai perusopetusta saavista oppilaista järjestävälle kunnalle ns. kotikuntakorvausta. Vuonna 2018 Siikaisten kunnan kotikuntakorvausten nettovaikutus on noin -10.000 € ja Kuntaliiton ennakkolaskelman mukaan vuonna 2019 -64.000 €.

Lakisääteistä esiopetusta täydentävää varhaiskasvatusta ja kunnille vapaaehtoista koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan puitteissa. Toiminnan ohjauksesta vastaavat koulunkäyntiavustajat.

Toiminnalliset tavoitteet ja toiminnan painopistealueet 2019

- Esiopetukseen liittyviä toiminnan painopistealueita ja tavoitteita ovat
  - laadukkaat, tarkoituksenmukaiset ja kustannustehokkaat järjestelyt, jotka liittyvät esiopetuksen järjestämipaikan siirtämiseen Siikaisten yhtenäiskouluun lukuvuodeksi 2018 – 2019,
  - laadukkaat, tarkoituksenmukaiset ja kustannustehokkaat järjestelyt, jotka liittyvät esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen järjestämiseen koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan yhteydessä sekä
  - varhaiskasvatuksen, koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan, esiopetuksen ja perusopetuksen yhteistyön kehittäminen
- Koulun turvallisuussuunnitelma on uudistettu lukuvuonna 2018 – 2019. Koko koulun toiminnan painopistealueena on turvallisuuden kehittäminen kouluttamalla henkilöstöä ja harjoittelemalla turvallisuuteen liittyviä taitoja.
- Koulua on kehitetty vastaamaan nykyisen opetussuunnitelman ja oppimiskäsityksen oppimisympäristöille asettamiin vaatimuksiin. Vuonna 2019 kehitystyötä jatketaan mm. erilaisin kalustoratkaisuin, mitä varten investointibudjettiin esitetään kalusto- ja laitehankintoihin 10.000 euron määrärahaa.
- Lisäksi koko koulun toiminnan painopistealueena ovat

- uudistetun tieto- ja viestintästrategian täytäntöönpanoa jatkaminen ja
- oppilaiden lukemisen ja kirjoittamisen aktivoiminen

Investoinnit

- Esi- ja perusopetukseen (yhtenäiskoulu) esitetään 10.000 investointimäärärahaa käytettäväksi fyysisten oppimisympäristöjen kehittämiseen. Summalla hankitaan mm. uuteen opetussuunnitelmaan ja sen mukaiseen oppimiskäsitykseen perustuvaa opetusta tukevia kalusteita.

167440 Aikuiskoulutus

Tehtäväalueen vastuhenkilö on sivistystoimenjohtaja.

Aikuiskoulutuksen tehtäväalueelle kuuluvat kansalaisopistotoiminta sekä taiteen perusopetus. Kansalaisopistopalvelut ostetaan ostopalveluna Merikarvian kunnalta, joka ylläpitää Merikarvia-Siikaisten kansalaisopistoa. Se toimii Merikarvian seitsenjäsenisen opisto-kulttuurilautakunnan alaisuudessa. Jäsenistä kaksi nimeää Siikaisten kunta. Kansalaisopiston opetustuntimäärä on hieman yli 6.000 tuntia ja vajaa kolmannes opetuksesta järjestetään Siikaisissa. Kansalaisopistotoiminnan kuntien maksuosuudet ja näin ollen myös Siikaisten kunnan maksuosuus on noussut viime vuosina. Siikaisten maksuosuuden nousuun on vaikuttanut myös se, että aikaisempaa suurempi osuus kokonaistuntimäärästä on käytetty Siikaisissa järjestettävään opetukseen. Kustannusten nousua on pyritty hillitsemään mm. rajoittamalla uusien toimintaryhmien muodostamista Siikaisiin. Kudonta-aseman toimintaa tuetaan subventoimalla kudontapiiriläisten opintomaksuja.

Taiteen perusopetus hankitaan ostopalveluna siten, että Siikaisten kunnalla on neljä opiskelijapaikkaa Kankaanpään musiikkiopistossa ja lisäksi käsityötaiteen perusopetusta järjestetään Merikarvia-Siikaisten kansalaisopiston toimesta Siikaisissa.

Toiminnalliset tavoitteet ja toiminnan painopistealueet 2019

- Taiteen perusopetuksen toimintavolyymit ja toiminnan monipuolisuus pyritään säilyttämään nykyisellään.
- Kansalaisopistotoiminnan painopistealueeksi määritellään opetustuntien pitäminen noin 2.000 tunnissa ja toiminnan volyymia Siikaisissa ohjaavaksi Siikaisten kunnan kuntaosuudeksi asetetaan 33.000 euroa (TP2017 38.425 €).

167450 Kirjastotoimi

Tehtäväalueen vastuhenkilö on kirjastosihteeri.

Yleisten kirjasto- ja tietopalvelujen lakisääteisenä tavoitteena on edistää väestön yhtäläisiä mahdollisuuksia sivistykseen, kirjallisuuden ja taiteen harrastukseen, jatkuvaan tietojen, taitojen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen, kansainvälistymiseen sekä elinikäiseen oppimiseen. Kirjastotoiminnassa tavoitteena on edistää myös virtuaalisten ja vuorovaikutteisten verkkopalvelujen ja niiden sivistyksellisten sisältöjen kehittymistä.

Siikaisten kunnassa toimii yksi kunnan keskustassa kunnantuvalla sijaitseva kirjasto sekä yksi Leväsjoella sijaitseva lainausasema. Kirjastoon on keskitetty myyntipalveluna tehtävät asiakaskopioinnit sekä muita kunnan käteismyyntejä. Kirjastopalvelujen viimeinen valmis valtakunnallinen tilastointivuosi on vuosi 2017. Edellä mainittuja tilastoja voidaan hyödyntää toiminnan arvioimiseen.

Henkilöstö: kirjastosihteeri ja muun työn ohessa toimiva Leväsjoen lainausaseman hoitaja sovittua korvausta vastaan

Siikaisten kirjaston virallinen tilasto vuodelta 2017; vertailu koko Suomen vastaavaan tilastoon
Lähde: Kirjastot.fi

	Siikainen	Koko Suomi
Fyysiset käynnit / Asukasluku	4,83	9,15
Lainaaaja / Asukasluku %	27,38	35,46
Kokonaislainaus / Asukasluku	12,52	15,57
Toimintakulut asukasta kohti (€)	58,40	57,30
Henkilötyövuodet: Kirjaston palkkaamat / (Asukasluku / 1000)	0,78	0,72
Henkilöstökulut asukasta kohti (€)	33,30	30,19
Hankinnat / (Asukasluku / 1000)	553,55	332,03

Toiminnalliset tavoitteet ja toiminnan painopistealueet 2019

- Kirjaston muuton aiheuttamaa kokoelman järjestelytyötä jatketaan
- Koululaisten parissa tehtävää kirjastonkäytönopetusta ja lukuinnostuksen herättämistä jatketaan mm. kirjavinkkarikäynnein
- Järjestetään määrärahojen ja käytettävissä olevan tilan puitteissa kirjailijavierailuja tai muita kulttuuritapahtumia 1-2 kpl

167460 Kulttuuritoimi

Tilivelvollisia ovat hyvinvointilautakunta sivistystoimenjohtaja. Vastuuhenkilöitä ovat sivistystoimenjohtaja ja kirjastosihteeri.

Laissa kuntien kulttuuritoiminnasta kulttuuritoiminnalla tarkoitetaan taiteen harjoittamista ja harrastamista, taidepalvelusten tarjontaa ja käyttöä, kotiseututyötä sekä paikallisen kulttuuriperinteen vaalimista ja edistämistä. Kunnan tehtävänä on edistää, tukea ja järjestää kulttuuritoimintaa kunnassa. Kunnan tehtävänä on myös järjestää kunnan asukkaille mahdollisuuksia taiteen perusopetukseen sekä harrastusta tukevaan opetukseen taiteen eri aloilla. Tulosalueeseen kuuluvat kulttuuripalvelut, avustukset, Siikaisten Päivät ja musiikkiopisto.

Kulttuuritoimen tehtäväalueella toimii erillinen kulttuurityöryhmä, jonka tehtävänä on

1. kunnan kulttuurielämän monipuolinen kehittäminen,
2. tapahtumien järjestäminen,
3. messuille ja markkinointitapahtumiin osallistuminen sekä
4. kunnan matkailuelinkeinojen kehittäminen yhdessä kunnassa toimivien matkailutoimijoiden kanssa.

Siikaisten kunnalla ei ole varsinaista kulttuuripalvelujen tuotannosta vastaavaa viranhaltijaa. Nykyisten johtavien viranhaltijoiden tehtäväkuvat ovat niin laajoja, ettei kulttuuripalvelujen tuotantovastuuta voida

lisätä heidän tehtäviinsä. Lisäksi ongelmia aiheuttaa kulttuuripalvelujen sesonkiluonteisuus Siikaisissa, mikä tarkoittaa sitä, että kulttuuripalvelujen järjestämiseen liittyvät työtehtävät painottuvat kevääseen ja kesään. Edellä mainituista lähtökohdista on rakennettu toimintamalli, jonka mukaan suunnitteluvastuu kulttuuritarjonnasta on kulttuurityöryhmällä, jolla ei ole viranhaltijaesittelijää. Kulttuurityöryhmän sihteerinä toimii kirjastosihteerinä, joka huolehtii myös tiedonkulusta kulttuuri-toimikunnan ja sivistystoimenjohtajan välillä. Kulttuuripalveluihin liittyvät hankintapäätökset tekee hallintosäännössä määriteltyjen hankintarajojen mukaisesti joko sivistystoimenjohtaja tai kunnanjohtaja. Suurempien kulttuuritapahtumien järjestelyjä varten voidaan palkata ulkopuolista henkilökuntaa ja/tai ostaa järjestelyjä varten ostopalveluja talousarvion asettamissa rajoissa.

Toiminnalliset tavoitteet ja toiminnan painopistealueet 2019

- Kulttuuripalveluihin liittyen talousarviovuoden aikana pyritään tuottamaan yksi maakunnallisesti merkittävä kulttuuritapahtuma, joka on talousarviovuonna 2019 konserttitapahtuma.
- Kunta on mukana yhdessä muiden toimijoiden kanssa Siikaistenpäivien järjestelyissä; Siikaisten Päivien tavoitteena on olla monipuolinen kotiseutujuhla.
- Kunta järjestää joko itse tai yhteistyössä muiden kanssa pienimuotoisia ostopalveluna toteutettavia pienempiä kulttuuritapahtumia. Niitä varten varataan määräraha ja niistä päätetään erikseen tapauskohtaisesti.
- Kuntalaisten omaa kulttuurituotantoa tuetaan jakamalla kulttuuriavustuksia talousarviossa määritellyn määrärahan mukaisesti. Vuonna 2019 tarkoitusta varten varataan 2.100 euron määräraha.
- Selvitetään mahdollisuutta kirjaston aukioloaikojen kasvattamiseen esimerkiksi teknisiä ratkaisuja hyväksi käyttäen.

470 Liikunta ja ulkoilu

Tilivelvollisia ovat hyvinvointilautakunta, vapaa-aikasihteerinä ja tehtäväalueen vastuhenkilö on vapaa-aikasihteerinä.

Kuntien liikuntapalveluihin kuuluvat tehtävät perustuvat liikuntalakiin. Sen mukaan valtion ja kuntien tehtävänä on yleisten edellytysten luominen liikunnalle. Kunnan tulee luoda edellytyksiä kuntalaisten liikunnalle kehittämällä paikallista ja alueellista yhteistyötä sekä terveyttä edistävää liikuntaa, tukemalla kansalaistoimintaa, tarjoamalla liikuntapaikkoja sekä järjestämällä liikuntaa ottaen huomioon myös erityisryhmät.

Liikunta ja ulkoilu -tehtäväalueen toimintatilasto

	2013	2014	2015	2016	2017
Liikuntatapahtumia	17	15	14	14	16
Osallistujamäärä tapahtumiin	13.462	12.754	12.782	11.660	11.685
Liikuntahallin kävijämäärät	480	411	414	419	455

Henkilöstö: vapaa-aikasihteerinä, ulkoilualueiden hoitotyössä voidaan käyttää tilapäistä henkilöstöä.

Toiminnalliset tavoitteet ja toiminnan painopistealueet 2019

- Siikaisten kunnassa liikuntapalveluiden pääpaino on yleisten toimintaedellytysten luomisessa liikunnalle. Liikuntatoimessa toiminnan pääpainopiste on liikuntapaikkojen ylläpidossa ja tavoitteena on liikuntapaikkojen ylläpito nykyisen tasoisina. Vuonna 2018 Eteläpään ulkoliikunta-alueutta uudistettiin Lisää liikettä Siikaisiin -hankkeen puitteissa. Lisäksi kuntosaliin laitteistoja uusittiin ja täydennettiin vuonna 2018, ja samassa yhteydessä uudistettiin kuntosalin pintoja. Vuoden 2019 talousarvioesitykseen ei ole kirjattu merkittäviä perusparannuskohteita.
- toiminnallisena tavoitteena on, että Siikaisten kunta ylläpitää seuraavia liikuntapaikkoja:
  - liikuntahalli (sis. liikuntasalin ja kuntosalin)
  - koulun juhlasali
  - urheilukenttä (sis. yleisurheilun suorituspaikat ja nurmikentän)
  - pesäpallokenttä
  - 1 tenniskenttä
  - 2 jääkiekkokaukaloa
  - Eteläpään alueella sijaitseva pururata, josta talvisin hiihtolatuna ylläpidetään 3 kilometriä (valaistu latuosuus 3,3 kilometriä).
  - Eteläpäässä sijaitsevat frisbeegolfrata ja minigolfrata, beach volley -kenttä, ulkokuntoilualue kuntoilulaitteineen, lasten motoriikkarata
  - keskustasta sivukylille lähtevät ladut erillisen suunnitelman mukaan (yht. noin 50 kilometriä)
- Muut liikuntatoimen palvelut ja toiminnot pyritään säilyttämään nykyisellään.
- Liikuntatoimi tukee koulun liikuntatoimintaa mm. järjestämällä pallopelien välituntisarjoja, oppilaskerhoja sekä osallistamalla kilpailujen järjestämiseen.
- Liikunta-avustuksilla tuetaan kolmannen sektorin toimijoita, ja sitä varten on varattu erillinen 6.000 euron määräraha.

Investoinnit

- Liikuntatoimen alueille esitetään 15.000 euron investointimäärärahaa, joka tehdään ja osittain uusitaan Eteläpään kuntoradan kuorikepinnoite. Määrärahaesitys sisältää kuorikkeen, kuljetuksen ja levityksen. Kuorikepinnoite vähentää merkittävästi kuntoradan hoidon tarvetta, ja se mahdollistaa hiihtolatujen tekemisen myös vähäiselle lumikerrokselle niin, etteivät mahdolliset lumettomat kohdat riko suksia.

167480 Nuorisotyö

Tilivelvollisia ovat hyvinvointilautakunta ja vapaa-aikasihteeri, tehtäväalueen vastuhenkilö on vapaa-aikasihteeri.

Kuntien nuorisotyön ja -politiikan toteuttamisesta säädetään nuorisolaissa. Sen mukaan nuorisotyö ja -politiikka kuuluvat kunnan tehtäviin. Nuorisotyön toteuttamisesta vastaavat kunnat, nuorisoyhdistykset ja muut nuorisotyötä tekevät järjestöt. Nuorisotyön palveluja voidaan tuottaa myös alueellisesti kuntien yhteistyönä.

Kunnan nuorisotyöhön ja -politiikkaan kuuluvat nuorten kasvatuksellinen ohjaus, toimintatilat ja harrastusmahdollisuudet, tieto- ja neuvontapalvelut, nuorisoyhdistyksien ja muiden nuorisoryhmien tuki, liikunnallinen, kulttuurinen, kansainvälinen ja monikulttuurinen nuorisotoiminta, nuorten ympäristökasvatus sekä tarvittaessa nuorten työpajapalvelut tai muut paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin sopivat toimintamuodot.

Nuorisotyötä ja -politiikkaa toteutetaan moniammatillisena yhteistyönä paikallisten viranomaisten sekä yhteistyönä nuorten, nuorisoyhdistysten ja muiden nuorisotyötä tekevien järjestöjen kanssa. Nuorisotoimi

on mukana seudullisessa yhteistyössä Etsivän nuorisotyössä (Kankaanpää). Lisäksi nuorisotoimi on mukana seudullisissa hankkeissa.

Vuoden 2016 lopulla Siikaisten kunnassa aloitti toimintansa Nuorisoneuvosto, jonka hallintosäännön mukaisena tehtävänä on

1. edistää nuorten hyvinvointia kehittämällä nuorille suunnattuja vapaa-ajanpalveluja ja parantamalla nuorten vaikuttamismahdollisuuksia,
2. järjestää erilaisia päihdeettömiä tapahtumia nuorille ja osallistua kunnassa tehtäviin nuoriin vaikuttavien päätösten tekoon,
3. tukea omalla toiminnallaan nuorisotyötä,
4. tehdä tarvittaessa aloitteita ja kannustaa tällä tavalla myös kaikkia muita nuoria osallistumaan ja vaikuttamaan yhteiskunnallisiin asioihin.

Nuorisotyö-tehtäväalueen toimintatilasto

	2013	2014	2015	2016	2017
Tapahtumia	38	35	42	35	32
Osallistujamäärä	464	398	365	289	130

Henkilöstö: vapaa-aikasihteeri, nuorisotilojen valvonnassa voidaan käyttää tilapäistä henkilöstöä.

Toiminnalliset tavoitteet ja toiminnan painopistealueet 2019

- Nuorisotoimessa nuorisoneuvoston toiminta on käynnistynyt ja sen toiminnan kehittämistä jatketaan vuonna 2019. Nuorisoneuvosto osallistuu mm. nuorille suunnattujen toimintojen ja tapahtumien suunnitteluun.
- Vähäisen käytön vuoksi nuorisotilaa varten ei vuokrata enää erikseen tiloja, vaan nuorisotilat on järjestetty liikuntahallin yhteyteen.
- Nuorisotoimi on mukana alueellisessa (Posa) ehkäisevässä päihdetoiminnassa (Pakka)
- Nuorisotoimen avustuksia varten on varattu erillinen määräraha.

167485 Vanhus- ja vammaisneuvosto

Uuden hallintosäännön mukaan vammaisneuvoston tehtävänä on

1. edistää perusoikeuksien toteutumista kaikissa tilanteissa, vammaisten henkilöiden yhdenvertaisuutta ja osallistumista yhteiskunnan toimintaan täysivaltaisena jäsenenä,
2. kiinnittää huomiota esteettömään tiedonsaantiin, rakentamiseen ja liikenteeseen sekä toimintaympäristön että yleisten palvelujen saavutettavuuteen ja hyvään käytettävyyteen,
3. seurata sekä yleisen että erityislainsäädännön kehittymisen vaikutuksia vammaisten henkilöiden tarvitsemiin palveluihin,

4. pyrkiä vaikuttamaan kunnan toimintatapoihin toteuttaa voimassa olevaa lainsäädäntöä tarkoituksenmukaisesti.

Vastaavasti uuden hallintosäännön mukaan vanhusneuvoston tehtävänä on

1. tutustua kunnan vanhuspalveluihin,
2. olla mukana laatimassa, seuraamassa ja arvioimassa ikäihmisten hyvinvointisuunnitelmaa ja sen toteutumista,
3. seurata vanhuspalveluiden laatua ja riittävyyttä kuuntelemalla vanhuksia ja vanhustyöntekijöitä,
4. seurata vanhusväestön tarpeita ja niitä vastaavaa palvelutoimintaa,
5. tehdä aloitteita ja esityksiä sekä antaa lausuntoja kunnan viranomaisille vanhuksia koskevissa asioissa,
6. lisätä vanhusten ja heitä edustavien viranomaisten yhteistoimintaa, edistää vanhusten mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa heitä koskevaan päätöksentekoon,
7. vaikuttaa ympäristön ja liikenteen suunnitteluun ja toteutukseen vanhusten näkökulmasta,
8. tiedottaa vanhuksia koskevista asioista,
9. edistää vuorovaikutusta eri sukupolvien välillä,
10. laatia vuosittain toimistaan toimintasuunnitelma ja toimintakertomus.

Vanhusneuvosto ja vammaisneuvosto ovat lakisääteisiä toimielimiä, joiden toiminta on järjestetty seudullisena yhteistyönä. Vanhusneuvoston ja vammaisneuvoston toiminnan kautta Siikasten kunta mahdollistaa niiden edustamien väestöryhmien edunvalvonnan ja vaikutusmahdollisuudet julkishallinnolliseen päätöksentekoon.

167490 Varhaiskasvatus

Tilivelvollisia ovat hyvinvointilautakunta sivistystoimenjohtaja ja päivähoitojohtaja ja tehtäväalueen vastuhenkilö on päivähoitojohtaja.

Uusi varhaiskasvatuslaki astuu voimaan 1.9.2018. Lailla vahvistetaan varhaiskasvatuksen asemaa osana koulutuspolkua. Säädosmuutokset selkiyttävät järjestäjien lakisääteisiä velvoitteita, mutta eivät luo uusia velvollisuuksia kunnille ja muille järjestäjille. Varhaiskasvatuksen järjestäjän kannalta keskeisin muutos on henkilöstön koulutusvaatimusten nouseminen.

Uudessa varhaiskasvatuslaissa lapsen oikeus varhaiskasvatukseen säilyy entisellään. Lapsen etu nostetaan keskiöön varhaiskasvatuksen toteutuksessa.

Uudistuneenkin varhaiskasvatuslain mukaan kunnan on huolehdittava lasten varhaiskasvatuksen järjestämisestä asukkailleen sisällöltään sellaisena ja siinä laajuudessa kuin varhaiskasvatuslaissa ja -asetuksessa säädetään. Varhaiskasvatuslaki takaa vanhemmille oikeuden saada lapselleen varhaiskasvatuspaikan. Lapsella on myös oikeus varhaiskasvatukseen valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaisesti.

Jos kunnassa järjestetään yksityistä varhaiskasvatusta, joka tukee alueellista varhaiskasvatuspalvelujen saatavuutta, sitä tuetaan yksityisen varhaiskasvatuksen kuntalisällä erikseen päätettävällä tavalla. Kuntalisä voidaan maksaa esimerkiksi palvelusetelien muodossa. Erityistapauksissa varhaiskasvatuspalvelua voidaan ostaa ostopalveluna muista kunnista. Edellä mainittuja erityistapauksia ovat mm. sosiaalisin perustein järjestetyt varhaiskasvatuspalvelut. Pelkkä vanhempien työpaikkojen sijaitseminen naapurikunnassa ei riitä varhaiskasvatuksen järjestämiseen ostopalveluna toisesta kunnasta.

Siikaisten kunnassa varhaiskasvatus on kunnanvaltuuston tekemän päätöksen mukaisesti maksutonta vuonna 2019.

Siikaisten kunnan järjestämä varhaiskasvatus on keskitetty Päiväkoti Pikku-Santraan, joka on avoinna arkipäivisin maanantaista perjantaihin klo 6.00 – 17.00. Edellä mainittujen aukioloaikojen ulkopuolella järjestettävästä varhaiskasvatuksesta käytetään nimitystä vuorovarhaiskasvatus, ja sitä järjestetään varhaiskasvatustilain mukaisesti tarvittaessa.

Henkilöstön säädöksen mukaiset hoitosuhteet

- Alle 3-vuotiaiden ryhmä; yksi kasvatushenkilökuntaan kuuluva neljää kokopäiväistä lasta kohti
- 3 – 6-vuotiaiden ryhmä; yksi kasvatushenkilökuntaan kuuluva kahdeksaa kokopäivähoidossa olevaa lasta kohti ja yksi kasvatushenkilökuntaan kuuluva kolmeatoista tilapäisessä hoidossa olevaa lasta kohti (suhdeluku lasketaan edellä mainittujen lasten määrään suhteutettuna).
- Edellä mainitut suhdeluvut voivat ylittyä tilapäisesti.

Varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä ja henkilöstötarve 1.9.2018 tilanteen mukaan

	ALLE 3-VUOTIAIDEN VARHAISKASVATUSRYHMÄ			3 – 5 -VUOTIAIDEN VARHAISKASVATUSRYHMÄ			Henkilöstö- mitoitus
	1-vuotiaat ja sitä nuoremmat	2-vuotiaat ja 3-vuotiaat	Henkilöstö- mitoitus	3-vuotiaat	4-vuotiaat	5-vuotiaat	
Kokopäivähoito	3+1 (7.1.19)	4+3	-	4 + 1 (7.1.19)	3	5	-
Osapäivähoito			-	1		-	-
YHT.	3+1	7	3	5+1	3	5	2

* Lisäksi Päiväkoti Pikku-Santra vastaa esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen ja koululaisten aamutoiminnan järjestämisestä aamuisin klo 6.00 – 7.00. Koulutyön keskeytysajan sekä vuorovarhaiskasvatuksen järjestelyistä päätetään tilanteen mukaan erikseen.

Henkilöstö(suunnitelma)

- sivistystoimenjohtaja, jonka tehtäviin on liitetty varhaiskasvatuksen tehtäväalueen johtajan tehtävät
- päivähoidon johtaja, joka toimii päiväkodin johtajana ja lastentarhanopettajana
- 2 lastentarhanopettajaa, joista toinen toimii myös erityislastentarhanopettajana
- 2 lastenhoitajaa
- 1 päiväkotiaavustaja-laitoshuoltaja
- määräaikaista henkilöstöä tarvittaessa (henkilöstön ja hoidettavien suhteen niin edellyttäessä)

Toiminnalliset tavoitteet ja toiminnan painopistealueet 2019

- Toiminnallisena tavoitteena on alle 3-vuotiaiden ryhmän lasten pesumahdollisuuksien parantaminen teknisillä ratkaisulla sekä turvallisuuden parantaminen rakentamalla alle 3-vuotiaiden ja 3 – 5-vuotiaiden ulkoilupiha-alueiden välille aita. (Edellä mainittuja toimenpiteitä varten teknisen toimen tulisi varata määrärahat talousarvioon.)

- Suunnittelu- ja hallintotyötä kehitetään ja tehostetaan hankkimalla lastentarhanopettajien henkilökohtaiseen käyttöön kannettavat tietokoneet sekä muun henkilökunnan yhteiskäyttöön yhteinen kannettava tietokone. (yht. 4 kpl) ohjelmineen.
- Päiväkodin yhteisiä tilaisuuksia varten leikkisaliin hankitaan kiinteästi asennettava dataprojektori.
- Maksuttoman varhaiskasvatuksen vaikutuksia toimintaan arvioidaan.
- Varhaiskasvatuksen henkilöstöjärjestelyihin liittyviä uusia järjestelyjä ”sisäänajetaan” ja kehitetään ratkaisuja henkilön erikoisosaamisen hyödyntämiseksi.
- Yhteistoimintaa varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja perusopetuksen välillä kehitetään.

Elinvoimalautakunnan toimialueen tavoitteet talousarviovuodelle 2019

167510 Teknisen toimen hallinto

Tilivelvollisia ovat elinvoimalautakunta ja tekninen johtaja, vastuhenkilö on tekninen johtaja. Tehtävänä on elinvoimalautakunnan kokousasioiden valmistelu ja toimeenpano. Kunnan tielautakunnan tehtävät ovat lakiuudistuksen myötä siirtyneet Maanmittauslaitokselle ja vain keskeneräiset asiat käsitellään tielautakunnassa.

Henkilöstö: tekninen johtaja (47,15 %) ja osastosihteeri (100 %) Tekninen toimi käyttää kuntouttavia työntekijöitä ja tukityöllistettyjä eri tehtävissä.

Toiminnalliset tavoitteet ja toiminnan painopistealueet 2019

- Talouden hallinta
- Elinvoimalautakunta kokoontuu 7 kertaa vuodessa ja lautakunnan jaosto kokoontuu elinkeinotoiminnan asioissa tilanteen mukaan yritystoimintaan liittyvissä asioissa.

167520 Kiinteistötoimi

Tilivelvollisia ovat elinvoimalautakunta ja tekninen johtaja, vastuhenkilö on tekninen johtaja. Tekninen toimi hoitaa kunnan vuokra-asuntojen vuokrauksen ja huoneistojen kunnossapidon. Muita tiloja on Heikintalon rakennukset. Määrärahoista suurin osa menee lämmitykseen, sähkөөn ja rakennusten ulkoalueiden kunnossapitoon. Piha-alueiden auraukset ja hiekoitukset teetetään ostopalveluna urakoitsijalla. Asuntoja on 51 kpl, joista vuokrattuna syksyllä 36 kpl. Asunto-osakeyhtiön taloissa olevat asunnot pyritään myymään niiden vapauduttua. Asunto-osakeyhtiöissä on yhteensä 3 asuntoa.

Toiminnalliset tavoitteet ja toiminnan painopistealueet 2019

- Vuokra-asuntojen vuokrausasteen pitäminen 70 %.
- Vuokralaisten vaihtuessa pyritään huoneistoissa tekemään välttämätön pintamaalaus ennen seuraavaa vuokralaista.
- Vuokran pitäminen kohtuullisena, huomioiden valtakunnallisen indeksinousun.

167530 Tilahallintapalvelut

Tilivelvollisia ovat elinvoimalautakunta ja tekninen johtaja, vastuhenkilö on tekninen johtaja
Tekninen toimi huolehtii kunnanviraston, kunnantuvan, peruspalvelukeskuksen, paloaseman, Metsätähden, päiväkodin, keittiön, kuistikoulun, yhtenäiskoulun ja liikuntahallin kunnossapidosta. Näiden rakennusten piha-alueiden auraukset ja hiekoitukset teetetään ostopalveluna urakoitsijalla.

Eteläpään matkailukeskuksen kiinteistöjen ylläpito yhdessä alueella toimivan yrittäjän kanssa.

Henkilöstö: kiinteistöhoitajia 2

Toiminnalliset tavoitteet ja toiminnan painopistealueet 2019

- Kiinteistöjen vuosittaisesta kunnossapidosta huolehtiminen seinäpintojen maalausten osalta mm. koululla.
- Käyttökustannusten pitäminen kohtuullisessa tasossa.
- Kiinteistökohtaisen energiatodistuksen laatimisen jatkaminen.

167540 Liikenneväylät

Tilivelvollisia ovat elinvoimalautakunta ja tekninen johtaja, vastuhenkilö on tekninen johtaja
Liikennealueisiin kuuluvat kaavatiet sekä yksityistieavustukset. Kaavateiden auraukset, hiekoitukset ja kesähoito teetetään ostopalveluna urakoitsijalla. Yksitystieavustuksia jaetaan vuosittain talousarvioon varattujen määrärahojen puitteissa. Kaavateitä 12,4 km, avustettavia yksityisteitä n. 117 km.

Tehtävänä on hoitaa ja pitää kunnossa asemakaava-alueen puistot, pitää yllä matonpesupaikkaa sekä valvoa sen käyttöä ja kerätä käyttömaksuja. Lisäksi pidetään yllä venelaituripaikkoja. Venelaituripaikkoja on 18 kpl. Matkailuun liittyvät kodat ja tuvat Eteläpäässä sekä Katselmassa.

Toiminnalliset tavoitteet ja toiminnan painopistealueet 2019

- Hoitaa ja ylläpitää kaavatiet siten, että tiestön kunto säilyy vähintään nykyisellä tasolla.
- Yksitystieavustuksia jaetaan tiekunnille
- Metsäisten puistoalueiden hoitaminen metsää raivaamalla risukoista.
- Matkailun rakenteiden ylläpito yhdistysten kanssa

167550 Palvelujen myynti ja varastot

Tilivelvollisia ovat elinvoimalautakunta ja tekninen johtaja, vastuhenkilö on tekninen johtaja
Huolehditaan teknisen osaston varasto- ja huoltotarpeesta.

Toiminnalliset tavoitteet ja toiminnan painopistealueet 2019

- Konekeskuksen konekanta vuokrataan ulkopuolisille tarpeen mukaan saaden vuokratuloja

167555 Ruoka- ja puhtaanapitopalvelut

Tehtäväalueen tilivelvollisia ovat elinvoimalautakunta ja ruokapalveluesimies ja vastuhenkilö ruokapalveluesimies.

Keittiö tuottaa keskitetysti ja joustavasti kunnan ruokahuoltopalvelut sekä PoSan Siikasten alueella tarvitsemat ruokahuoltopalvelut. Ravintopalvelut vastaavat kunnan ruokapalveluiden järjestämisestä. Ruokapalveluiden toiminta-ajatuksena on tuottaa asiakkailleen maukasta ja ravitsevaa ruokaa ammattitaitoisen henkilökunnan avulla.

Henkilöstö ja toimintatapa: Keittiöllä on yhteensä viisi vakituista työntekijää. Ruokapalveluesimies ja neljä keittäjää, joista yksi henkilö on palkattu uutena vuoden 2017 aikana kahden irtisanoutuneen tilalle. Keittiö toimii myös tarvittavien työkokeilujen ja kuntouttavan työtoiminnan toimintaympäristönä.

Keskuskeittiö Metsätähdessä on valmistuskeittiö, joka on auki vuoden jokaisena päivänä. Pesula toimii keittiön yhteydessä työpajatyyppisenä yksikkönä.

Keittiö valmistaa koko päivän ateriat Metsätähden vanhainkodin asukkaille. Päiväkoti Pikku-Santraan valmistetaan aamupala, lounas ja välipala. Päiväkotiin ruoka kuljetetaan vaunulla jaoteltuna kahteen paikkaan. Esikoululaiset ruokailevat ruokasalissa heti kun he aloittavat esikoulunsa. Koululaisille valmistetaan lounas ja välipala. Tukeen oikeutetuille valmistetaan lounas ja he ruokailevat ruokasalissa. Kotipalvelun henkilökunta, Posan henkilökunta ja kunnan oma henkilökunta ruokailevat satunnaisesti lounasaikaan. Keittiö valmistaa tilauksesta myös erilaisia tarjoiluja kahvitukseen ja muihin tilaisuuksiin.

- Metsätähden palvelukeskuksessa on asukkaita 28.
- Päiväkoti Pikku-Santrassa on lapsia 21 ja ohjaajia 6.
- Esikoululaisia on 16 ja ohjaajia 1
- Koululaisia on 112 ja opettajat sekä ohjaajat keskimäärin 18 henkilöä päivittäin
- Tukeen oikeutettuja käy päivittäin n. 2 henkilöä lounaalla
- Kotipalvelu ja Posan henkilökunta ruokailee satunnaisesti

Ateriasuoritteet 2017-2019

Vuosi	Koulu, eskarit ja hk	Päiväkoti ja Ryhmis ja hk	Iltis	Kerho	Suoritemäärä yhteensä (koulu+pk+ryhmis+iltis+kerho)	Posa Ravintopäivät+ pöydissä ruokailevat	Posa Hk
2017	27170	5060	760	133	33123	10008+1476=11484	643
2018	27714	6777	930	199	35620	10398+756=11154	441
2019	27416	7781	920	190	36307	9256+378=9634	400

Talousarvioita tehdessä lounasmäärät on vuoden 2017 toteutuneiden määrien mukaan. Näyttää siltä että henkilökunnan määrä on ollut 2017 vähemmän kuin 2018 joka osaltaan selittää tuota lukumäärää. Vuodelle 2018 on arvioitu henkilömäärien ja edellisvuosien toteutumien mukaan. Koululaisten määrä on laskenut. Päiväkodissa lasten lukumäärä on vuonna 2018 jonkin verran isompi kuin vuonna 2017. Näyttää siltä, että vuonna 2019 päiväkodissa on arvioitu olevan muutama lapsi enemmän kuin vuonna 2018. Myös PoSan vanhusten osuus on vähentynyt. Vuoden 2019 luvut Posan osalta ovat karkea arvio. Koulun ja päiväkodin luvuissa on mukana valvova henkilökunta. Keittiöllä on kokonaissuoritemäärä seuranta.

Toiminnalliset tavoitteet ja toiminnan painopistealueet 2019

- Tuottaa aterioita kunnan eri yksiköille koulu, päiväkotiki sekä PoSan laitos- ja avopalvelut. Kunnanhallituksen päätöksellä käytetään mahdollisuuksien mukaan lähiruokaa.
- Vakioruokaohjeiden käyttö on otettu jokapäiväiseen toimintaan. Ruokalistoja muokataan ja tarkennetaan annoskokoja sekä seurataan ruoan menekkiä. Erilaisia teemoja toteutetaan mahdollisuuksien mukaan asiakasta kuunnellen.
- Halutaan tuottaa ruokasalissa kunnan omia tilaisuuksia mahdollisimman paljon.

167560 Jätehuolto

Tilivelvollisia ovat elinvoimalautakunta ja tekninen johtaja, vastuhenkilö on tekninen johtaja Porin jätehuoltojaosto hoitaa jätehuollon järjestämisen yhteistyösopimuksen mukaisesti. Kunnan alueella on hyötyjätepisteitä yhteiskäytössä 10 kpl, vaarallisen jätteen keräys ja SE-romun keräys yhteistyössä Kankaanpään Tekevien kanssa. Kunnan toimintana on maanlajitusalue ja risujen vastaanottopaikka. Henkilöstö: Kunnan teknisen toimen henkilöt huolehtivat yhteisten jätepisteiden huollosta keskustassa.

Toiminnalliset tavoitteet ja toiminnan painopistealueet 2019

- Keräyspisteiden siistinä pitäminen kunnan keskustan alueella ja valvonta väärinkäytösten osalta
- Jakeiden siirtyminen tuottajavastuun piiriin siirtyminen saattaa vähentää jätepisteiden määrää

167570 Energiahuolto

Tilivelvollisia ovat elinvoimalautakunta ja tekninen johtaja, vastuhenkilö on tekninen johtaja Kunta omistaa kirkonkylän aluelämpölaitoksen ja -verkoston. Lämpöenergia ja aluelämpölaitoksen ylläpito ostetaan Siikaisten Puuosuuskunnalta. Kunta laskuttaa verkostoon liittyneiltä asiakkailta kulutuksen mukaisen energian (kh:n vuosittain määrittämän taksan mukaisena).

Henkilöstö: kiinteistöhoitaja 10 %. Tuntikirjanpidon mukaan toteutuneet tunnit kirjataan kohteelle.

	<u>2014</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>
Ostettu energia Mwh/v	3.779,00	3.562,00	3600,00	3499
Laskutettu energia Mwh/v	2.673,89	2.372,48	2537,73	2559,40
Keskimääräinen ostohinta	43,50	35,50	35,50	35,50
Kaukolämpölinja km	2,95	2,95	2,95	2,95
Hukkalämpö	29 %	33 %	29,5 %	26,85 %

Toiminnalliset tavoitteet ja toiminnan painopistealueet 2019

- Hukkalämmön vähentäminen

167580 Kaavoitus ja rakennusvalvonta

Tilivelvollisia ovat elinvoimalautakunta ja tekninen johtaja. Vastuhenkilö on tekninen johtaja. Tehtävänä on kunnallisen kaavoituksen ajan tasalla pitäminen. Rakennusvalvonnan tehtävä on neuvoa ja valvoa rakennustoimintaa siten, että se tapahtuu annettujen lakien, asetusten ja määräysten mukaisesti hyvää rakennustapaa noudattaen.

Henkilöstö: Tekninen johtaja toimii rakennustarkastajana (palkkauksesta 50 %)

	<u>2014</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>
Myönnetyt rakennusluvut	53	38	30	33
Poikkeuslupalausunnot	5	2	4	7
Rakennustarkastajan katselmukset	94	59	46	46
Rakennusilmoitukset	22	18	20	19

Toiminnalliset tavoitteet ja toiminnan painopistealueet 2019

- Mäkitalon asemakaavan hyväksyminen.
- Rakennusrekisterin tietojen päivittäminen vastaamaan todellisuutta kiinteistöillä.
- Haetut rakennus- ja toimenpideluvat käsitellään kahden viikon kuluessa täydellisen lupahakemuksen vastaanottamisesta.
- Poikkeamislupalausunnot annetaan puoleltoista kuukauden kuluessa täydellisen lupahakemuksen vastaanottamisesta.
- Lupasuunnitelmien taso nostetaan määräysten mukaiselle tasolle omakotitaloissa, loma-asunnoissa ja isommissa rakennuksissa sekä katselmukset ja tarkastukset suoritetaan viikon kuluessa pyynnöstä.

167590 Palo- ja pelastustoimi

Tilivelvollisia ovat elinvoimalautakunta ja tekninen johtaja.

Pelastustoimen tehtävät on sopimusperusteisesti siirretty Satakunnan pelastuslaitoksen toiminnaksi.

Pelastuslaitos maksaa vuokraa kunnan omistamasta paloasemakiinteistöstä ja tämä vastaava summa peritään pelastustoimen menoina.

SIIKAISTEN VESIHUOLTOLAITOS TALOUSARVIO 2019

167600 Liikelaitokset

Tilivelvollisia ovat elinvoimalautakunta ja tekninen johtaja. Vastuhenkilö on tekninen johtaja.

Vesihuoltolaitos tuottaa toiminta-alueensa vesihuoltopalvelut kunnan strategian mukaisesti.

Henkilöstö: vesilaitoksen hoitaja.

Yhteisvedenottamot: Kernikanta I vedenottamo käsittää kaksi siiviläputkikaivoa ja Kernikanta II vedenottamo yhden kuilukaivon. Lisäksi järjestelmään kuuluu Tallikankaan laitos, jossa suoritetaan raakaveden kemiallinen käsittely sisältäen alkaloinnin. Runkovesijohto-yhteys on Kankaanpäästä, josta ostetaan vuosittain noin 600 m³ vuorokaudessa. Tehtävänä on toimittaa laatuvaatimukset täyttävää vettä Merikarvian ja Siikaisten vedenkäyttäjille.

Oma vesilaitos: Käsittää jakeluverkoston, johon tällä hetkellä sisältyy keskustaajaman lisäksi Otamon, Leväsjoen kyläkeskukset, Itäluoman, Krakan, Saarikosken, Venesjärven ja Hirvijärven sekä Leppijärven suunnan johtohaarat. Tehtävänä on jakaa vettä ja pitää jakeluverkosto asianmukaisessa kunnossa, sekä häiriön sattuessa turvata vedensaanti kuluttajille tilapäisjärjestelyin. Kuntastrategian mukaisesti huolletaan verkostoa säännöllisesti.

Toiminnalliset tavoitteet ja toiminnan painopistealueet 2019

- Huoltaa ja ylläpitää verkostoa siihen liittyvine venttiileineen ja mittareineen siten, että saavutetaan veden laadussa hyvät tulokset.
- Kriisitilanteisiin varautuminen.
- Korjataan vesivuodot viikon kuluessa havainnosta.
- Venttiilien ja kaivojen paikkojen saattaminen sähköiselle kartalle.

Viemärlaitos: Käsittää viemäriverkoston, jätevedenpumppaamot, jätevedenpuhdistamon sekä siihen liittyvän viranomaisseurannan.

Tehtävänä on huolehtia laitoksen alueella syntyvien jätevesien käsittelystä siten, että ne voidaan puhdistettuna laskea takaisin vesistöön. Jätevedet on johdettu käsiteltäväksi Merikarvialle 1.1.2010 lukien.

Toiminnalliset tavoitteet ja toiminnan painopistealueet 2019

- Merikarvialle johdetun jätevesimäärän pienentäminen.
- Kaivojen paikkojen saattaminen sähköiselle kartalle ja kaivokorttien laatiminen.

	<u>2014</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>
OMA VESILAITOS:				
Pumpattu vesi keskim. m ³ /d	177,00	155,00	157,83	138,00
Pumpattu vesi m ³ /v	179.655	187.100	201.967	194.304
Ostettu vesi Kankaanpää m ³	213.256	186.884	202.932	199.253
Vesijohtolinja km	126,43	126,43	126,43	126,43
Vesilaitos liittymiä	506	511	516	520
Vesilaitos kulutus m ³ /v	62.122	56.596	57.758	50.513
VIEMÄRILAITOS:				
Pumppaamot kpl	14	15	15	15
Viemärit muoviputkea km	29,33	31,65	31,65	31,65
Johdettu jätevettä Merikarvialle m ³	64 508	72 128	59 888	55 369
Laskutettu jätevesi m ³	32 418	22 681	22 337	20 661
Viemärlaitos liittymiä	199	205	206	208

Hulevesi: Hulevesipumppaamo on toiminnassa keskustassa Leijonapuiston läheisyydessä.

INVESTOINNIT

Kunnan ja vesilaitoksen investoinnit on esitetty numero-osassa.

4. Talousarvion sitovuus

Valtuusto hyväksyy talousarviossa toimielimelle tehtäväkohtaiset ja hankekohtaiset toimintatavoitteet, määrärahat ja tuloarviot.

Valtuuston hyväksymä tulosalueen nettomääräraha on sitova. Valtuuston hyväksymät tavoitteet ovat toimielimiä ja viranhaltijoita sitovia. Hallitus hyväksyy talousarvioon perustuvat käyttösuunnitelmat. Hallitus voi tulosityksikkö 2 tasolla päättää kustannuspaikkojen välisistä määrärahojen muutoksista. Lautakuntien tulee hyväksyä tehtäväalueittaiset käyttösuunnitelmat viimeistään helmikuun 2019 aikana ja toimittaa ne kunnanhallitukselle.

Investointimäärärahat ovat sitovia nettomäärärahoja investointiosassa ilmoitetulla tasolla.

Talousarvion toteutumisesta raportoidaan kunnanhallituksen antamien tarkempien talousarvion täytäntöönpano-ohjeiden mukaisesti.

Tulosalueen määrärahan muutosesityksissä on selvitettävä myös muutosten vaikutus toiminnallisiin tavoitteisiin ja tuloarvioihin. Vastaavasti toiminnallisia tavoitteita tai tuloarvioita koskevassa muutosesityksessä on selvitettävä muutoksen vaikutus määrärahoihin.

Talousarviovuoden jälkeen talousarviolukuihin ei tehdä muutoksia.

5. Käyttötalousosa

Käyttötalousosassa on esitetty kunnan käyttötalouden toiminta tulosalueittain. Tulosalue on toiminnallinen kokonaisuus, jolle valtuusto talousarviossa asettaa toiminnalliset tavoitteet ja antaa tavoitteiden toteutumista varten resurssit. Tulosalueelle annettu menoarvion ja tuloarvion erotus eli nettomenomääräraha vastaa kuntalain (410/2015 110 §) käsitettä.

Käyttötalousmenoista on tulosaluetasoinen yhteenveto nettomenoittain suuruusjärjestyksessä. Tulosalueista suurimmat nettomenon prosenttiosuudet ovat Sosiaali- ja terveystalouden tulosalueella, jonka osuus nettomenoista on 42,11 % ja erikoissairaanhoidon tulosalueella, jonka osuus on 18,94 %.

Käyttötalousmenoista on tulosaluetasoinen raportti tavoiteteksteineen. Talousarviossa luvut esitetään täysinä euroina.

**Käyttötalous 2019, tulosalueet
nettomenojen suuruusjärjestyksessä
(ulkoiset ja sisäiset)**

		TP 2017	TA 2018	TA 2019	%-osuus nettomeno 2019
Asukasmäärä	Tulosalue	1 476	1 479	1 464	
SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT N/Euro/asukas	167362	3 969 258,36 2 689,20	4 099 193 2 777,23	4 116 799 2 789,16	42,11
ERIKOISSAIRAANHOITO N/Euro/asukas	167361	1 846 673,05 1 251,13	1 987 497 1 357,58	1 852 123 1 265,11	18,94
ESI- JA PERUSOPETUS N/Euro/asukas	167420	1 243 316,70 842,36	1 296 048 885,28	1 422 612 971,73	14,55
YLEISHALLINTO N/Euro/asukas	167300	539 312,91 365,39	655 603 447,82	698 738 477,28	7,15
VARHAISKASVATUS N/Euro/asukas	167490	382 069,19 258,85	390 066 266,44	406 899 277,94	4,16
TILAHALLINTAPALVELUT N/Euro/asukas	167530	196 261,52 132,97	263 661 180,10	362 920 247,90	3,71
PALO- JA PELASTUSTOIMI N/Euro/asukas	167590	157 581,12 106,76	167 540 114,44	163 666 111,79	1,67
TYÖLLISTETYT N/Euro/asukas	167340	103 465,94 70,10	130 405 89,07	128 628 87,86	1,32
LIIKENNEVÄYLÄT N/Euro/asukas	167540	89 813,29 60,85	101 712 69,48	107 163 73,20	1,10
TEKNISEN TOIMEN HALLINTO N/Euro/asukas	167510	89 336,14 60,53	90 350 61,71	94 176 64,33	0,96
SIVISTYSTOIMEN HALLINTO N/Euro/asukas	167410	74 061,15 50,18	69 971 47,79	88 861 60,70	0,91
LIIKELAITOKSET/VESI- JA VIEMÄRILAITOS N/Euro/asukas	167600	11 776,78 7,98	65 191 44,53	81 220 55,48	0,83
KIRJASTOTOIMI N/Euro/asukas	167450	86 353,77 58,51	90 047 61,51	72 669 49,64	0,74
LIIKUNTA JA ULKOILU N/Euro/asukas	167470	66 765,73 45,23	68 235 46,61	69 220 47,28	0,71
KAAVOITUS JA RAKENNUSVALVONTA N/Euro/asukas	167580	38 783,50 26,28	57 405 39,21	62 543 42,72	0,64
MAASEUTUTOIMI N/Euro/asukas	167360	40 725,76 27,59	43 799 29,92	44 476 30,38	0,45

		TP 2017	TA 2018	TA 2019	%-osuus nettomeno 2019
Asukasmäärä		1 476	1 479	1 464	
AIKUISKOULUTUS	167440	40 761,34	30 600	36 600	0,37
N/Euro/asukas		27,62	20,90	25,00	
KULTTUURITOIMI	167460	5 041,39	20 080	22 504	0,23
N/Euro/asukas		3,42	13,72	15,37	
NUORISOTYÖ	167480	13 111,94	20 209	20 005	0,20
N/Euro/asukas		8,88	13,80	13,66	
ENERGIANHUOLTO	167570	6 308,27	40 934	17 489	0,18
N/Euro/asukas		4,27	27,96	11,95	
TILINTARKASTAJAT	167200	9 906,98	11 705	11 710	0,12
N/Euro/asukas		6,71	8,00	8,00	
PALVELUJEN MYYNTI	167550	3 703,23	7 818	8 518	0,09
N/Euro/asukas		2,51	5,34	5,82	
JÄTEHUOLTO	167560	5 551,39	7 530	7 532	0,08
N/Euro/asukas		3,76	5,14	5,14	
VAALIT	167100	6 503,87	4 672	7 303	0,07
N/Euro/asukas		4,41	3,19	4,99	
KIINTEISTÖTOIMI	167520	-64 153,07	-11 319	7 039	0,07
N/Euro/asukas		-43,46	-7,73	4,81	
RUOKA- JA PUHTAANAPITOPALVELUT	167555	0,00	-4 585	4 114	0,04
N/Euro/asukas		0,00	-3,13	2,81	
VANHUS- JA VAMMAISNEUVOSTO	167485	0,00	3 474	3 476	0,04
N/Euro/asukas		0,00	2,37	2,37	
SOTE-HARKINNANVARAISET	167366	1 255,63	1 500	1 500	0,02
N/Euro/asukas		0,85	1,02	1,02	
JOUKKOLIIKENNE	167330	1 110,33	0	1 110	0,01
N/Euro/asukas		0,75	0,00	0,76	
VSS-TOIMINTA	167370	537,05	1 000	1 000	0,01
N/Euro/asukas		0,36	0,68	0,68	
RUOKAPALVELUYKSIKKÖ	167320	-23 148,47	0	0	0,00
N/Euro/asukas		-15,68	0,00	0,00	
MAA-JA METSÄTILAT	167350	-164 418,33	-275 325	-145 325	-1,49
N/Euro/asukas		-111,39	-188,06	-99,27	
		8 777 626,46	9 435 016	9 777 288	100

167100 Vaalit

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos euroa
Tulot yht.	0,00	-7 600	-7 600	0
Menot yht.	6 503,87	12 272	14 903	-2 631
Netto	6 503,87	4 672	7 303	-2 631

167200 Tilintarkastajat

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos euroa
Tulot yht.	0,00	0	0	0
Menot yht.	9 906,98	11 705	11 710	-5
Netto	9 906,98	11 705	11 710	-5

167300 Yleishallinto

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos euroa
Tulot yht.	-62 853,57	-45 303	-41 303	-4 000
Menot yht.	602 166,48	700 906	740 041	-39 135
Netto	539 312,91	655 603	698 738	-43 135

167320 Ruokapalveluyksikkö

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos euroa
Tulot yht.	-328 536,41	0	0	0
Menot yht.	305 387,94	0	0	0
Netto	-23 148,47	0	0	0

167330 Joukkoliikenne

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos euroa
Tulot yht.	-1 250,00	0	-1 250	1 250
Menot yht.	2 360,33	0	2 360	-2 360
Netto	1 110,33	0	1 110	-1 110

167340 Työllistetyt

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos euroa
Tulot yht.	-54 016,80	-50 000	-50 000	0
Menot yht.	157 482,74	180 405	178 628	1 777
Netto	103 465,94	130 405	128 628	1 777

167350 Maa- ja metsätilat

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos euroa
Tulot yht.	-214 831,18	-325 325	-185 325	-140 000
Menot yht.	50 412,85	50 000	40 000	10 000
Netto	-164 418,33	-275 325	-145 325	-130 000

167360 Maaseututoimi

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos euroa
Tulot yht.	0,00	-9 380	-9 380	0
Menot yht.	40 725,76	53 179	53 856	-677
Netto	40 725,76	43 799	44 476	-677

167361 Erkköissairaanhoito

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos euroa
Tulot yht.	0,00	0	0	0
Menot yht.	1 846 673,05	1 987 497	1 852 123	135 374
Netto	1 846 673,05	1 987 497	1 852 123	135 374

167362 Sosiaali- ja terveystalvet

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos euroa
Tulot yht.	-683,46	0	0	0
Menot yht.	3 969 941,82	4 099 193	4 116 799	-17 606
Netto	3 969 258,36	4 099 193	4 116 799	-17 606

167366 Sote -harkinnanvaraiset

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos euroa
Tulot yht.	0,00	0	0	0
Menot yht.	1 255,63	1 500	1 500	0
Netto	1 255,63	1 500	1 500	0

167370 VSS-toiminta

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos euroa
Tulot yht.	0,00	0	0	0
Menot yht.	537,05	1 000	1 000	0
Netto	537,05	1 000	1 000	0

167410 Sivistystoimen hallinto

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos euroa
Tulot yht.	-33,98	0	0	0
Menot yht.	74 095,13	69 971	88 861	-18 890
Netto	74 061,15	69 971	88 861	-18 890

167420 Esi- ja perusopetus

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos euroa
Tulot yht.	-224 506,15	-191 208	-207 431	16 223
Menot yht.	1 467 822,85	1 487 256	1 630 043	-142 787
Netto	1 243 316,70	1 296 048	1 422 612	-126 564

167440 Aikuiskoulutus

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos euroa
Tulot yht.	0,00	0	0	0
Menot yht.	40 761,34	30 600	36 600	-6 000
Netto	40 761,34	30 600	36 600	-6 000

167450 Kirjastoimi

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos euroa
Tulot yht.	-902,54	-650	-500	-150
Menot yht.	87 256,31	90 697	73 169	17 528
Netto	86 353,77	90 047	72 669	17 378

167460 Kulttuuritoimi

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos euroa
Tulot yht.	-43 304,70	-18 400	-18 400	0
Menot yht.	48 346,09	38 480	40 904	-2 424
Netto	5 041,39	20 080	22 504	-2 424

167470 Liikunta ja ulkoilu

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos euroa
Tulot yht.	-3 132,81	-3 600	-3 800	200
Menot yht.	69 898,54	71 835	73 020	-1 185
Netto	66 765,73	68 235	69 220	-985

167480 Nuorisotyö

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos euroa
Tulot yht.	-485,00	-500	-500	0
Menot yht.	13 596,94	20 709	20 505	204
Netto	13 111,94	20 209	20 005	204

167485 Vanhus- ja vammalsneuvosto

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos euroa
Tulot yht.	0,00	0	0	0
Menot yht.	0,00	3 474	3 476	-2
Netto	0,00	3 474	3 476	-2

167490 Varhaiskasvatus

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos euroa
Tulot yht.	-40 351,44	-30 200	-200	-30 000
Menot yht.	422 420,63	420 266	407 099	13 167
Netto	382 069,19	390 066	406 899	-16 833

167510 Teknisen toimen hallinto

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos euroa
Tulot yht.	-1 455,55	0	0	0
Menot yht.	90 791,69	90 350	94 176	-3 826
Netto	89 336,14	90 350	94 176	-3 826

167520 Kiintelstötoimi

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos euroa
Tulot yht.	-198 204,89	-171 468	-166 868	-4 600
Menot yht.	134 051,82	160 149	173 907	-13 758
Netto	-64 153,07	-11 319	7 039	-18 358

167530 Tilahallintapalvelut

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos euroa
Tulot yht.	-180 637,80	-193 998	-196 591	2 593
Menot yht.	376 899,32	457 659	559 511	-101 852
Netto	196 261,52	263 661	362 920	-99 259

167540 Liikenneväylät

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos euroa
Tulot yht.	-2 066,03	-1 290	-1 290	0
Menot yht.	91 879,32	103 002	108 453	-5 451
Netto	89 813,29	101 712	107 163	-5 451

167550 Palvelujen myynti

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos euroa
Tulot yht.	-71 666,38	-103 102	-50	-103 052
Menot yht.	75 369,61	110 920	8 568	102 352
Netto	3 703,23	7 818	8 518	-700

167555 Ruoka- ja puhtaanapitopalvelut

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos euroa
Tulot yht.	0,00	-330 226	-318 526	-11 700
Menot yht.	0,00	325 641	322 640	3 001
Netto	0,00	-4 585	4 114	-8 699

167560 Jätehuolto

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos euroa
Tulot yht.	-24,19	0	0	0
Menot yht.	5 575,58	7 530	7 532	-2
Netto	5 551,39	7 530	7 532	-2

167570 Energialahuolto

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos euroa
Tulot yht.	-181 379,40	-159 060	-183 844	24 784
Menot yht.	187 687,67	199 994	201 333	-1 339
Netto	6 308,27	40 934	17 489	23 445

167580 Kaavoitus- ja rakennusvalvonta

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos euroa
Tulot yht.	-12 302,79	-7 400	-7 400	0
Menot yht.	51 086,29	64 805	69 943	-5 138
Netto	38 783,50	57 405	62 543	-5 138

167590 Palo- ja pelastustoimi

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos euroa
Tulot yht.	0,00	0	0	0
Menot yht.	157 581,12	167 540	163 666	3 874
Netto	157 581,12	167 540	163 666	3 874

167600 Liikelaitokset

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos euroa
Tulot yht.	-304 130,42	-290 918	-290 918	0
Menot yht.	315 907,20	356 109	372 138	-16 029
Netto	11 776,78	65 191	81 220	-16 029

Kunta yhteensä

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos euroa
Tulot yht.	-1 926 755,49	-1 939 628	-1 691 176	-248 452
Menot yht.	10 704 381,95	11 374 644	11 468 464	-93 820
Netto	8 777 626,46	9 435 016	9 777 288	-342 272

6. Tuloslaskelmaosa

- Toimintatuotot: Käyttötalousosan tulosalueiden toimintatuottojen yhteissumma.
- Toimintakulut: Käyttötalousosan tulosalueiden toimintakulujen yhteissumma.
- Toimintakate: Käyttötalousosan tulosalueiden toimintatuottojen yhteissumman ja toimintakulujen yhteissumman erotus eli käyttötalouden nettomeno yhteensä.
- Verotulot: Verotulot on arvioitu vuosille 2019 – 2021 Suomen Kuntaliiton (10/2018) yhdessä verohallinnon kanssa kehittämän verotuloennustemallin pohjalta.

Kunnallisvero	3.518.000 euroa
Kiinteistövero	760.000 euroa
Yhteisövero	623.000 euroa

Kunnanvaltuuston 15.11.2018§33 päätöksellä vuoden 2019 tulovero- ja kiinteistöveroprosentit:

- tuloveroprosentti 22,00 %
  - yleinen kiinteistöveroprosentti 1,10 %
  - vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 0,50 %
  - muun asuinrakennuksen kiinteistöveroprosentti 1,30 %
  - yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöveroprosentti 0,00 %
  - rakentamattoman rakennuspaikan veroprosenttia ei määrätä
  - voimalaitosten veroprosentti 3,10 %
  - koiraveroa ei peritä.
- Valtionosuudet: Vuoden 2019 valtionosuusarvio 4.929.755 euroa perustuu Suomen Kuntaliiton 6.11.2018 ennakkolaskelmaan kuntien valtionosuusrahoituksesta vuonna 2019.
  - Korkotuotot ja kulut: Talletusten, antolainojen ja sijoitusten korkotuotot. Pitkä- ja lyhytaikaisten lainojen korkokulut.
- Muut rahoitustuotot ja –kulut: Verotilitysten korot, osuuspääomien korot, verotilin korot, viivästyskorot ja luottoprovisiot.
- Vuosikate: Toimintakate+verotulot+valtionosuudet+rahoitustulot-rahoitusmenot. Jotta kunnan talous on tasapainossa, tulee kunnan vuosikatteen olla vähintään poistojen suuruinen.
  - Poistot käyttöomaisuudesta: Poistosuunnitelman mukaan arvioidut käyttöomaisuuden poistot.
  - Tilikauden tulos: Vuosikate-poistot +/- satunnaiset erät.
  - Tilikauden yli-/alijäämä: Tilikauden tulos +/- rahastojen muutokset.

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos euroa
TULOSLASKELMA				
TOIMINTATUOTOT				
Myyntituotot	-1 408 753,66	-1 419 287	-1 190 742	-228 545
Maksutuotot	-40 846,59	-40 800	-11 400	-29 400
Tuet ja avustukset	-77 929,70	-76 400	-87 050	10 650
Muut toimintatuotot	-399 225,54	-403 141	-401 984	-1 157
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	-1 926 755,49	-1 939 628	-1 691 176	-248 452
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	1 732 658,37	1 926 766	2 041 935	-115 169
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	532 949,72	569 589	601 651	-32 062
Muut henkilösivukulut	39 806,89	51 348	40 426	10 922
Palvelujen ostot	7 342 460,64	7 707 578	7 627 493	80 085
Aineet, tarvikkeet/tavarat	816 400,45	865 557	926 769	-61 212
Avustukset	193 376,23	209 070	202 070	7 000
Muut toimintakulut	46 729,65	44 736	28 120	16 616
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	10 704 381,95	11 374 644	11 468 464	-93 820
TOIMINTAKATE	8 777 626,46	9 435 016	9 777 288	-342 272
Verotulot	-4 539 239,74	-4 697 000	-4 901 000	204 000
Valtionosuudet	-5 131 161,00	-4 856 411	-4 929 755	73 344
Rahoitustuotot ja -kulut				
Muut rahoitustuotot	-11 607,29	-10 832	-10 832	0
Korkokulut	16 157,51	16 000	16 000	0
Muut rahoituskulut	1 380,49	2 250	2 250	0
VUOSIKATE	-886 843,57	-110 977	-46 049	-64 928
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunn.mukaiset poistot	562 625,47	478 690	474 389	4 301
TILIKAUDEN TULOS	-324 218,10	367 713	428 340	-60 627
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-324 218,10	367 713	428 340	-60 627
Tunnusluvut				
Toimintatuotot % toimintakuluista	18,0	17,1	14,7	
Vuosikate/poistot %	157,6	23,2	9,7	

VESILAITOS	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos euroa
TULOSLASKELMA (ulk&sis)				
Liikevaihto	-304 130,42	-290 918	-290 918	0
Ostot tilikauden aikana	170 133,68	177 239	190 739	-13 500
Palvelujen ostot	144 870,83	178 870	77 329	101 541
Henkilöstökulut				
* Palkat ja palkkiot	0,00	0	87 390	-87 390
Henkilösivukulut				
* Eläkekulut	0,00	0	15 075	-15 075
* Muut henkilösivukulut	0,00	0	1 605	-1 605
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	126 726,85	124 739	122 250	2 489
* Muut toimintakulut	902,69	0	0	0
LIKEALIJÄÄMÄ	138 503,63	189 930	203 470	-13 540
Rahoitustuotot ja -kulut				
* Muut rahoitustuotot	-386,01	0	0	0
* Muut rahoituskulut	1,15	0	0	0
TILIKAUDEN ALIJÄÄMÄ	138 118,77	189 930	203 470	-13 540

7. Investointiosa

- Investointiosassa on esitetty investointihankkeet investointikohteittain.

Kuntastrategian mukaisesti kunnan fyysiseen ilmeeseen kiinnitetään huomiota ja kiinteistöjen korjausvelan kasvu estetään. Pitkällä aikavälillä välttämättömät neliöt korjataan suunnitelmallisesti ja tarpeettomat puretaan tai myydään.

Vuokra-asuntojen ja muiden kunnan kiinteistöjen ylläpito- ja kunnostustöitä jatketaan kohteiden priorisointien perusteella. Varsinaisten rakennusten ohella kunnostetaan myös piha-alueita budjetin ja sääolosuhteiden sallimissa rajoissa. Metsätähden pesulasiivessä varaudutaan pesuhuoneiden pintojen uusimiseen. Metsätähden investointien toteuttamiseen vaikuttaa sosiaali- ja terveydenhuollon maakunta-uudistus; tiloihin liittyvät käyttötarpeet ja viranomaisvaatimukset. Yhtenäiskoulussa tehdään ylläpitokorjauksia ja päiväkodilla uusitaan portaat ja rakennetaan turvallinen aita sisäpihalle erottamaan pienten alue. Kankaanpääntie korjataan Sauplastin kohdalta. Keskustan ranta-alueen asemakaava laaditaan ajan tasalle. Kaukolämpölinja uusitaan osittain hukkalämmön vähentämiseksi.

Vesihuollon investoinnit:

Jäteputkistoissa ja -kaivoissa jatketaan saneerausta hulevesien pääsyn estämiseksi. Vesihuollon kaukovalvonnan valvomo päivitetään. Keskukyläntien vesijohdosta tehdään esiselvitys.

Investoinnit 2019	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Kunta/Atk kehittäminen ja ylläpito	7 501,38	0	0
16795001/16750005 Investoinnit netto	7 501,38	0	0
Investointiosuudet SHP	18 787,43	18 501	18 501
16790501/16700701 Investoinnit netto	18 787,43	18 501	18 501
Kiinteän omaisuuden osto/myynti			
Myynti	0,00	-200	-200
16790001/16700002 Investoinnit netto	0,00	-200	-200
Osakkeet	-5 761,06	0	0
16790501/16700601 Investoinnit netto	-5 761,06	0	0
Liikuntatoimi /kuntosalin laitteiden uusiminen	0,00	30 000	0
16795001/16750001 Investoinnit netto	0,00	30 000	0
Yhtenäiskoulu /Oppimisympäristöjen kehittäminen	0,00	20 000	10 000
16795001/16750002 Investoinnit netto	0,00	20 000	10 000
Liikunta-alueet /Eteläpään ulkoilualueen kuorikepinnoite	0,00	0	15 000
16793001/16730006 Investoinnit netto	0,00	0	15 000
Hyvinvoinnin ennalta ehkäisevä hanke	0,00	70 000	0
Avustus	0,00	-35 000	0
16793001/16730007 Investoinnit netto	0,00	35 000	0
Kiinteistöjen maalaus ja korjaus	124 880,61	100 000	100 000
16791001/16710001 Investoinnit netto	124 880,61	100 000	100 000
Kallion rt A	0,00	15 000	15 000
16791001/16710002 Investoinnit netto	0,00	15 000	15 000
Keskuskoulu	34 250,98	5 000	20 000
16791001/16710003 Investoinnit netto	34 250,98	5 000	20 000
Metsätähden remontointi	55 408,01	130 000	50 000
16791001/16710004 Investoinnit netto	55 408,01	130 000	50 000
Päiväkodin remontointi	0	0	15 000
16791001/16710009 Investoinnit netto	0	0	15 000
Kunnanviraston remontointi	5 328,83	0	0
16791001/16710010 Investoinnit netto	5 328,83	0	0
Liikuntahallin lattia	40 076,40	0	0
16791001/16710011 Investoinnit netto	40 076,40	0	0
Kankaanpäätien korjaus	0,00	0	25 000
16793001/1673002 Investoinnit netto	0,00	0	25 000
Venelaiturin uusiminen	11 318,61	0	0
16793001/16730003 Investoinnit netto	11 318,61	0	0

	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Päättä ajettavan ruohonleikkurin hankinta	0,00	5 000	0
16795001/16750004 Investoinnit netto	0,00	5 000	0
Keskustan ranta-alueen asemakaavan muutos	0,00	15 000	50 000
16793001/16730001 Investoinnit netto	0,00	15 000	50 000
Kaukolämpölinjan uusiminen	0,00	0	50 000
16793001/16730005 Investoinnit netto	0,00	0	50 000
Omatoimilinjoiden avustaminen	0,00	10 000	10 000
16798001/16780001 Investoinnit netto	0,00	10 000	10 000
Kernikannan kaivojen puhdistus vedenoton varmistamiseksi	9 117,72	0	0
16798001/16780002 Investoinnit netto	9 117,72	0	0
Vesihuollon kaukovalvonnan valvomon päivittäminen	0,00	0	10 000
16798001/16780003 Investoinnit netto	0,00	0	10 000
Keskukyläntien vesijohdon esiselvitys	0,00	0	10 000
16798001/16780004 Investoinnit netto	0,00	0	10 000
Jätevesikaivojen ja jätevesilinjan saneeraus hulevesien vähentämiseksi	6 659,91	20 000	20 000
16798002/16781001 Investoinnit netto	6 659,91	20 000	20 000
Vanhan puhdistamon pumppaamojen automatiikan päivittäminen	0,00	6 000	0
16798002/16781002 Investoinnit netto	0,00	6 000	0
Menot yhteensä	307 568,82	444 501	418 501
Tulot yhteensä	0,00	-35 200	-200
Investoinnit netto yhteensä	307 568,82	409 301	418 301

8. Rahoituslaskelmaosa

- Rahoituslaskelma osoittaa miten kunnan menot rahoitetaan. Rahoituslaskelmaan kootaan tulorahoitus ja pääomarahoitus sekä investointien hankintamenot ja muut pääomamenot yhteen laskelmaan.

Vuonna 2019

- Tonttien myynneistä myyntituloja 10.000 euroa.
- Kunta lyhentää lainojaan yhteensä 112.968 eurolla.
Kunnalla on kolme lainaa 1.1.2019 yhteensä 2.013.032 euroa. Vuoden 2019 aikana ei nosteta uutta lainaa.

SIIKAISTEN KUNNAN	TP 2017	TA 2018	TA 2019
RAHOITUSLASKELMA			
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	-886 843,57	-110 977	-46 049
Tulorahoituksen korjauserät	0,00	9 800	9 800
Investointien rahavirta			
Investointimenot	307 568,85	444 501	418 501
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	-35 000	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0,00	-10 000	-10 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	-579 274,72	298 324	372 252
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA			
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaiset lainojen vähennys	111 848,00	112 968	112 968
Lainakannan muutokset	111 848,00	112 968	112 968
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Vaihto-omaisuus muutos	642,41	0	0
Saamisten muutos	-219 432,26	-2 000	-2 000
Korottomien velkojen muutos	-72 014,06	-9 000	-9 000
Muut maksuvalmiuden muutokset	-290 803,91	-11 000	-11 000
Rahoituksen rahavirta	-178 955,91	101 968	101 968
Rahavarojen muutos	758 230,63	-400 292	-474 220
Tunnusluvut			
Lainanhoitokate	7,1	1,0	0,5
Investointien tulo-rahoitus %	288,3	27,1	11,0

VESILAITOS	TP 2017	TA 2018	TA 2019
RAHOITUSLASKELMA (ulk&sis)			
Toiminnan rahavirta			
Liikealijäämä	138 503,63	189 930	203 470
Poistot ja arvonalentumiset	-126 726,85	-124 739	-122 250
Rahoitustuotot ja -kulut	-384,86	0	0
Investointien rahavirta			
Investointimenot	15 777,63	36 000	50 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	27 169,55	101 191	131 220
Rahoituksen rahavirta			
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Korottomien velkojen muutos	-11 741,75	-9 000	-9 000
Muut maksuvalmiuden muutokset	-11 741,75	-9 000	-9 000
Rahavarojen muutos	-15 427,80	-92 191	-122 220

9. Suunnitelmakauden laskelmat ja investoinnit

Tulos- ja rahoituslaskelma suunnitelmakaudelle (ulkoiset ja sisäiset)

TULOSLASKELMA	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TAE 2020	TAE 2021
Toimintatuotot yhteensä	-1 926 755,49	-1 939 628	-1 691 176	-1 691	-1 691
Ostopalvelumenot	7 342 460,64	7 707 578	7 627 493	7 741	7 857
Henkilöstömenot	2 305 414,98	2 547 703	2 684 012	2 724	2 765
Aineet, tarvikkeet, tavarat	816 400,45	865 557	926 769	927	927
Avustukset	193 376,23	209 070	202 070	202	202
Muut kulut, mm. vuokrat	46 729,65	44 736	28 120	28	28
TOIMINTAKATE	8 777 626,46	9 435 016	9 777 288	9 931	10 088
Verotulot yhteensä	-4 539 239,74	-4 697 000	-4 901 000	-4 947	-5 137
Valtionosuudet	-5 131 161,00	-4 856 411	-4 929 755	-4 930	-4 930
Rahoitustuotot- ja kulut	5 930,71	7 418	7 418	7	7
VUOSIKATE	-886 843,57	-110 977	-46 049	61	28
Poistot	562 625,47	478 690	474 389	500	500
TILIKAUDEN TULOS	-324 218,10	367 713	428 340	561	528
kumulat. yli/alijäämä	-1 788 812,98	-1 421 100	-992 760	-432	96
RAHOITUSLASKELMA	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TAE 2020	TAE 2021
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	-886 843,57	-110 977	-46 049	61	28
Tulorahoituksen korjauserät	0,00	9 800	10	10	10
Investointien rahavirta					
Investointimenot	307 568,82	444 501	418 501	947	221
Rahoitusosuudet investointeihin	0,00	-35 000	0	0	0
Pysyvien vastaavien luovutustulot	0,00	-10 000	-10	-10	-10
Toiminnan ja investointien rahavirta	-579 274,75	298 324	372 452	1 008	249
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaiset lainat lis.		0	0	-500	0
Pitkäaikaiset lainat väh.	111 848,00	112 968	112 968	163	163
Lainakannan muutokset	111 848,00	112 968	112 968	-337	163
Muu maksuvalmiuden muutos					
Muu maksuvalmiuden muutos	-290 803,91	-11 000	-11 000	-11	-11
Rahoituksen rahavirta	-178 955,91	101 968	101 968	-348	152
Rahavarojen muutos	-758 230,66	-400 292	-474 420	-660	-401
Lainamäärä €/as	1 440	1 361	1 298	1 528	1 417
Lainamäärä € 31.12.	2 126 000	2 013 032	1 900 064	2 237 096	2 074 128
Asukasluku	1 476	1479	1464	1464	1464

INVESTOINTIESITYKSET 2020

Vesijohto- ja viemäriinjojen rakentaminen asemakaava-alueen toiminta-alueella	20.000
Kalkkisuodatuslaitoksen rakentaminen Tallikankaalle lipeäkäsittelyn tilalle	230.000
Omatoimilinjojen avustus	20.000
Vesijohtolinjan puhdistus possuttamalla	40.000
Vesilaitoksen investoinnit	30.000
Viemärlaitoksen investoinnit	20.000
Keskukyläntien vesijohdon rakentaminen	240.000
Kiinteistöjen maalaus ja korjaus	100.000
Kallio A:n huoneistoremontti	15.000
Kunnanviraston purku/muutos	120.000
Tievalaistusmuutokset lamppujen valmistuksen loppumisen johdosta	80.000
SHP:n investointiosuus	32.376
Tonttimyynti	- 200
Investointimenot yhteensä	947.376
Investointitulot yhteensä	- 200
Investoinnit yhteensä	947.176

INVESTOINTIESITYKSET 2021

Omatoimilinjojen avustus	30.000
Vesilaitoksen investoinnit	30.000
Viemärlaitoksen investoinnit	20.000
Kiinteistöjen maalaus ja korjaus	100.000
SHP:n investointiosuus	40.517
Tonttimyynti	- 200
Investointimenot yhteensä	220.517
Investointitulot yhteensä	- 200
Investoinnit yhteensä	220.317

10. Käyttöomaisuuden poistosuunnitelma (kv131212§46/kv070917§34)

	Tasapoisto
Aineettomat hyödykkeet	
Kehittämismenot	2
Aineettomat oikeudet	5
Liikearvo	2
Muut pitkävaikutteiset menot	
Atk-ohjelmisto	2
Muut	2
Osallistuminen toisen yhteisön tiehankkeisiin	15
Osake- ja vuokrahuoneistojen perusparannusmenot	5
Aineelliset hyödykkeet	
Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa
Rakennukset ja rakennelmat	
Hallinto- ja laitosrakennukset	20
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20
Talousrakennukset	10
Vapaa-ajan rakennukset	20
Asuinrakennukset	30
Muut rakennukset	10
Kiinteät rakenteet ja laitteet	
Kadut, tiet, torit ja puisto	15
Sillat, laiturit ja uimalat	10
Muut maa- ja vesirakenteet	15
Vedenjakeluverkosto	30
Viemäriverkko	30
Kaukolämpöverkko	20
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	15
Muut putki- ja kaapeliverkot	15
Sähkö, vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	10
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10
Koneet ja kalusto	
Muut kuljetusvälineet	4
Muut liikkuvat työkonet	5
Atk-laitteet	3
Muut laitteet ja kalusteet	3
Muut aineelliset hyödykkeet	
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	ei poistoaikaa
Pysyvien vastaavien sijoitukset	
Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa

